

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 188 (9493)

TRST, nedelja, 15. avgusta 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

MEDTEM KO SO V TEKU ZAKLJUČNA DELA SESTANKA ZUNANJIH MINISTROV

Jutri se bo v Colombu pričela konferenca neuvrščenih na vrhu

Jugoslavija v odboru, ki bo pripravil predlog za sestavo novega koordinacijskega odbora, ki bo odslej štel 25 držav - Intenzivna diplomatska in politična dejavnost predsednika Tita

COLOMBO, 14. — Dva dni pred začetkom pete konference neuvrščenih na vrhu se zasedanjem ministrske konference nadaljujejo zaključne priprave za zborovanje voditeljev, ki se prihajajo v Colombo, kamor je že včeraj, kot prvi tuj državni poglavar, dopotoval jugoslovanski predsednik Tito. Kot poroča Tanjug, priprave potekajo v vzdušju optimalne stopnje enotnosti med neuvrščenimi državami. Medtem ko glavni delovni telesi ministrske konference — politični in gospodarski odbor — pretresata in usklajujeta osnutke treh glavnih dokumentov summita — politične deklaracije, gospodarske deklaracije in akcijskega programa — se ministri ukvarjajo s pomembnim vprašanjem usklajevanja dokumenta o prihodnjem koordinacijskem biroju kot glavnem političnem organu neuvrščenih med dvema konferencama na vrhu.

Ministri so že sinoči sprejeli predlog tega dokumenta in tako po splošni oceni opravili pomemben del nalog pred vrhunsko konferenco. Ministrska kon-

ferenca je sinoči izbrala odbor peticije, ki naj pripravi predlog za sestavo novega koordinacijskega biroja.

Odbor peticije, v katerem so zunanji ministri Sri Lanke, Alžirije, Kube, Nigerije in Jugoslavije, je dopolnil končal svoje delo in svoje predloge posredoval celinskim skupinam neuvrščenih držav. Na ločenih sejah so se že sestali zastopniki neuvrščenih iz Afrike, A-

zije, Latinske Amerike in Evrope in začeli dogovor o svojih predstavnikih v koordinacijskem biroju. Zato so plenarno sejo zunanjih ministrov prestavili na popoldne.

V zanesljivih virih se je zvedelo, da bodo Jugoslavijo predlagali za članico novega koordinacijskega biroja, in sicer v imenu evropske skupine neuvrščenih držav. Dogovorilo so se, da bo ta predlog dal Malta.

Neuvrščene države bo v novem koordinacijskem biroju kot organu za usklajevanje in usmerjanje njihove dejavnosti med dvema konferencama na vrhu zastopalo 25 držav (doslej 17). Izmed 25 članov se jih bo, kakor so se sporazumeli, 12 izmenjalo po vsaki vrhunski konferenci, medtem ko za tri članke ne bo veljalo načelo rotacije. Ti trije člani bodo praviloma lahko imeli dva zaporedna mandata. To bodo države, ki so gostiteljice prejšnjega summita, gostiteljica novega summita in država, v kateri bo naslednja vrhunška konferenca. V sedanjem primeru bi te mandate imele Alžirija (kjer je bila leta 1973 četrta konferenca na vrhu), Sri Lanka (gostiteljica petega summita) in Kuba, ki bo po vsej verjetnosti pripravila naslednjo, šesto konferenco na vrhu.

Te predloge bo danes obravnavala ministrska konferenca, kj se bo začela v ponedeljek. Kot poročajo, bodo zunanji ministri preostalih 22 mest v novem koordinacijskem biroju (torej mesta, za katera velja načelo rotacije) razdelili takole: afriške države bodo imele 12 mest, azijske 8, latinskoameriške 4, evropske pa eno.

Jugoslovanski predsednik Tito se je danes na ladji »Galeb«, ki je zasidrana v pristanišču v Colombu in v njegova delovna rezidenca (sicer pa je nastanjen v hotelu »Lanka Intercontinental«), sestal z vsemi člani jugoslovanske delegacije, sestanka pa so se udeležili tudi strokovni sodelavci delegacije za posamezna vprašanja, o katerih bodo od ponedeljka razpravljali najvišji predstavniki neuvrščenih držav. Jugoslovanski predsednik ima tudi sicer v Colombu zelo deloven program. Za danes je predvideno, da se bo srečal s predsednikom vlade demokratske Kampučije — bivše Kambože, razpravljal pa bo tudi s ciprskim predsednikom Makariosom. Tudi za jutri so predvidena Titova srečanja s tujimi državniki, ki bodo sodelovali na petem summitu neuvrščenih v Colombu. Do-

slej so se dogovorili, da se bo Tito jutri srečal s petimi voditelji neuvrščenih držav.

Po vsej verjetnosti bo med njimi tudi egiptovski predsednik Sadat, ki je danes odpotoval iz Kaira v Colombu. Ob tej priložnosti je poluradni kairski »Al-Ahram« zapisal, da bodo srečanja Tito - Sadat med najpomembnejšimi v Colombu, kajti »Egipt v Jugoslavija sta ustanovitelja neuvrščenega gibanja«.

Iz tehničnih razlogov smo zaključili redakcijo že v poznih popoldanskih urah. Zato se našim bralcem opravičamo, če smo morda v svojem poročanju pomanjkljivi.

PO PADCU PALESTINSKEGA BEGUNSKEGA TABORIŠČA V TAL ZAATARU

IRAŠKE ČETE SO SE VČERAJ IZKRCALE V TIRU EGIPT SE ZAVZEMA ZA ŽENEVSKO KONFERENCO

2100 iraških vojakov bo podprlo boj Palestincev in libanonskih naprednjakov - Še vedno boji in topniško obstreljevanje vzdolž celotne bojne črte - Žaloigra v Tal Zaataru še v ospredju pozornosti javnega mnenja v svetu, ki obsoja dogodke v zadnjih dneh

BEJRUT, 14. — Vso prejšnjo noč so se nadaljevali boji z večjo ali manjšo silo na vseh frontah libanonske državljanske vojne.

Radjska postaja »Glas Palestine« je sporočila, da je prišlo do topniškega streljanja na jugovzhodni periferiji Bejruta, posebej v Kianu ter v Kfaršimi. Spopadi so se nadaljevali tudi v libanonskem gorovju na področju Sanina — Aintura, kakih trideset kilometrov severovzhodno od Bejruta. Na tem delu fronte so skupne sile Palestincev in naprednjakov — tako trdi »Glas Palestine«, uničile neko okopano vozilo ter še neko drugo vozilo, ki je bilo oboroženo s strojnico. Posadka obeh vozil je bila ubita. Na fronti Kahale — Alej so se boji nadaljevali do šeste ure davi po krajevem času.

Na drugi strani je falangistična radjska postaja »Glas Libanona« sporočila, da so libanonske (krščanske konzervativne sile) pričele napadati na front pri Tripoliju

Republikanci se zavzemajo za okrepitev NATO

KANSAS CITY, 14. — Odbor za program ameriške republikanske stranke je na predvečer konvencije, ki bo v prihodnjih dneh določila kandidata stranke za predsedniške volitve, je včeraj objavil izjavo glede zunanje politike, ki bo z nekaterimi drugimi točkami, ki jih bodo še morali določiti, predstavljala strankino platformo. Ta izjava zadeva Evropo in Azijo. Glede Evrope republikanci menijo, da se ameriške čete ne smejo umakniti iz Evrope, pač pa zahtevajo, uravnovešeno znižanje obojenih sil v odnosu med zahodno in vzhodno Evropo. Republikanci nadalje zahtevajo, da bi prišlo do vključitve Španije v NATO. Sploh pa spremljajo zaskrbljenostjo vse politične razvoje v zahodni Evropi (pri tem gre za rastjo vpliv komunističnih partij), ki bi utegnili ogroziti NATO.

OTTAWA, 14. — Predsednik kanadske vlade Trudeau bo uradno obiskal Japonsko med 19. in 25. oktobrom. Cilj njegovega obiska je okrepiti trgovinski izmenjav med obema državama. Trudeau bo tako vrnil vljudnosti obisk, ki ga je imel takratni predsednik japonske vlade Tanaka v Kanadi leta 1974.

IZ VIETNAME SVARIJO PRED ŠE NEZNANIMI UČINKI DIOKSINA

Vedno več nosečnic iz Sevesa se odloča za terapevtski splav

V terek bo po vsej verjetnosti splavila skupina šestih žensk - Škodo, ki jo je povzročilo uhajanje dioksina, bo poravnala zavarovalnica

MILAN, 14. — Tri ženske, ki so včeraj v ginekološki kliniki Mangiagli splavile, bodo po vsej verjetnosti že danes ali jutri zapustile bolnišnico. V tem času čedalje več žensk z zastrupljenega območja zahteva, da bi lahko splavile. Njihove zahteve bodo proučili v okviru zdravniške komisije, kjer se bo moral o njihovi zahtevi izreči predvsem psiholog. Ni dvoma, da gre v vseh teh primerih za terapevtski splav, katerega namen je preprečiti grožnje za zdravje nosečnic in možnost, da se rodijo pohabljeni otroci. V terek bo splavila haje druga skupina žensk, ki so že v kliniki, šlo naj bi za pet ali šest nosečnic, katerih imen niti v tem primeru niso sporočili.

Vietnamski izvedenec zdravnik

prof. Ton That Tung opozarja v svojem sporočilu, ki ga je poslal tedniku »Tempo«, da dioksin med drugim povzroči tudi »padec« vseh obrambnih sistemov, ki jih ima na razpolago človeški organizem proti zunanjim faktorjem. V takih pogojih, pravi Ton That Tung, primarni v hanojski bolnišnici, lahko postane nevaren za življenje pacienta že preprosti prehlad. Da bi preprečili take posledice, vietnamski zdravnik, ki je v svoji karieri imel možnost, da prouči na tisoče primerov zastrupitve z dioksinom, ki so ga Američani trosili nad vietnamski mi gozdoči, svetuje, naj pacientom dajo velike količine vitaminov C in antibiotikov.

Se vedno je v teku polemika med deželno komisijo, ki proučuje

načine za bonifikacijo zastrupljenega področja in pa med komisijo, ki jo je imenoval predsednik vlade. Slednja je predlagala vrsto drastičnih ukrepov, med katerimi je tudi rušenje vseh hiš na območju, ki ga je zastrupila tovarna lemesa. Deželni odbornik za zdravstvo Rivolta je dejal, da gre vsekakor za pretirane predloge. Njegove izjave so nekoliko pomirile tistih 670 prebivalcev zastrupljenega področja, ki so jih izselili. Zupan štirih občin, ki jih je prizadel strupen oblak dioksina in sicer Cesano Maderno, Desio, Meda in Seveso so namreč zagotovili izseljencem, da se bodo lahko v kratkem vrnili v svoje občine, čeprav za sedaj seveda še ne v hiše, ki so jih pred kratkim zapustili in v katerih se je, kot kaže, nabrala dokajšnja količina dioksina.

Dežela je medtem sklenila izročiti vsakemu družinskemu poglavarju na zastrupljenem območju 300 tisoč lir in pa sto tisoč lir za vsakega nadaljnega člana družine. Družine, ki so se preselile, so namreč morale pustiti v svojih domovih vse, tudi obkloje. Tisti, ki so že našli začasno rešitev prejema 5.000 lir na dan.

Škodo, ki jo je povzročilo uhajanje dioksina iz tovarne Icmesa, bo krilo v veliki meri zavarovanje. Zavarovalnica, pri kateri je zavarovan multinacionalni velikan »Roche«, ki je prek švicarske tvrdke Givaudan lastnik Icmesa, je zagotovila, da bo škodo poravnala. V preteklih dneh so govorili, da bo škodo plačala znana londonska zavarovalnica »Lloyds«, kaže pa, da to ne ustreza resnici, čeprav zavarovalno podjetje dejansko deluje v Veliki Britaniji. V londonskih finančnih krogih zatrjujejo, da tudi če »Roche« ne bi bila zavarovana, bi lahko sama poravnala škodo, saj je predvideval obračun za leto 1975 67,9 milijona švicarskih frankov dobička, približno 25 milijard lir.

RIM, 14. — Tradicionalen velikošmarenški zastoj bo letos kratak, piše »Avanti«, glasilo PSI. Treba bo rešiti mnogo prečnih problemov. V prvi vrsti vprašanje, ki so nastala po izglasovanju zaupnice Andreotti'jevi vladi, ko je bilo odločeno vzdržanje socialistov in komunistov. Vlada je šibka in ni zmogla, da se spopade s hudimi problemi, ki tarejo Italijo.

Gre za misli socialističnega voditelja Enrica Mance, ki je napisal uvodnik v jutrišnji številki »Avanti«. Na politični ravni je najbolj pomembno dejstvo, da je končno padla diskriminacija do levice. V današnjih razmerah se demokracija lahko ohrani in lahko živi, ne more pa polno zaživeti, ne da bi pri tem sodeloval delavski razred in delavsko gibanje v celoti. Manca pravi nadalje, da je to samo začetna faza novega obdobja, v katerem je treba izvajati pritisk na krščansko demokracijo, ki mora vzeti na znanje in se sprijazniti z novim položajem, ki je nastal v Italiji po volitvah 20. junija.

DARUJTE ZA ŽRTVE POTRESA

V okviru naše nabiralne akcije za žrtve potresa smo prejeli:

NA NAS TEKOCI RAČUN PRI TRŽASKI KREDITNI BANKI:

Uslužbenec Centralspeda 188.500 lir, Anton Malalan - urarna, Opince 50.000, Dragica Blažević 3.000, Adrian Semen 10.000, Švab Jolanda 10.000, dr. Žaromir Simončič 15.000 lir.

VI TRŽASKI KNJIGARNI:

Martha Zupcevic, Ljubljana, 500 N-din.

POVZETEK	
Na tekočem računu št. 1840 pri Tržaski kreditni banki	
Prejšnja vsota	276.500 lir
Prejšnja vsota	33.026.958 »
SKUPAJ	33.303.458 lir
Prejšnja vsota	5.145 N-din
SKUPAJ	5.645 N-din

Pripravke sprejemamo v tajništvo uredništva v Trstu - U. Motecchi 6 od 8. do 19. ure, v Tržaski knjigarni v Ul. sv. Frančiška 20. v Gorici - Ul. 24. maja 1 in na tekoči račun Primorskega dnevnika št. 1840 pri Tržaski kreditni banki.

Veliko zanimanje za pogovore predsednika Tita v Sri Lanki

Jugoslovanski predsednik Tito, ki je kot prvi poglavar prisel v Colombo, bo v prihodnjih dneh imel vrsto dvostranskih pogovorov z državnimi poglavarji neuvrščenih. Veliko zanimanje vlada za nazdravnimi srečanjem med Sadatom in Titom, saj sta Egipt in Jugoslavija kot poudarja kairski dnevnik »Al-Ahram« ustanovitelja neuvrščenega gibanja

Z ODLOČILNIM POSREDOVANJEM NOVEGA MINISTRA ZA DELO TINE ANSELMI

Dosežen sporazum o delovni pogodbi poldruga milijona poljskih delavcev

Sindikalne organizacije so v zvezi s komaj doseženim sporazumom izrazile svoje zadovoljstvo

RIM, 14. — S posredovanjem novega ministra za delo Tine Anselmi in podtajnika Bosca, so dosegli danes jutraj po 50 urah skoraj neprekinjenih pogajanj sporazum o obnovi delovne pogodbe za poldrugi milijon poljskih delavcev.

Za sedaj gre za osnutek, ki so ga že parafirali, in ki med drugim predvideva spremenitev vsedržavnega dogovora v pogodbo; predstavniki delavcev in delodajalcev se bodo sestali na krajevni ravni, da bi proučili še pred organi deželnega načrtovanja smernice in načrte, ki jih podjetja nameravajo sprejeti in za uresničitev katerih imajo namen poslužiti se javnih finančnih sredstev. Kar zadeva zaposlitev so obravnavali dva ločena problema. Prvi zadeva stalne delavce, se pravi tiste, ki so zaposleni za nedoločen čas, drugi pa delavce, ki jih najamejo za določeno obdobje. Za prve, za stalne delavce, so sklenili, da jim bodo zagotovili namesto dosedanjega najmanjšega zaposlitvega plačila za ves čas delovnega razmerja, razen za prostovoljne edinstvenosti, v primeru bolezenskega dopusta in v primeru vpisa v dopolnilno blaginjo. V primeru nezgode na delu ali pa vpisa v dopolnilno blaginjo, bodo delavci prejeli 80 odst. plače.

Kar pa zadeva delavce zaposle-

ne za določen čas, so sklenili potrditi proučitev tega vprašanja zastopnikom na deželni, pokrajinski in krajevni ravni. Podjetja bodo morala zagotoviti tem delavcem vsaj minimalni letni dohodek.

Poleg tega so se domenili za po-
višanje najmanjše mezde za 600 lir dnevno in za 15.600 lir mesečno za navadne delavce. Sklenili so tudi uvesti 14. plačo.

V zvezi s komaj doseženim sporazumom je minister za delo Tine Anselmi izjavila, da pomeni podpis sporazuma o prvi vsedržavni pogodbi poljskih delavcev izredno visok dosežek s sindikalnega vidika. Gre za zblizanje med delovni-
mi pogoji v poljedelstvu in tistimi v industriji, proces, ki se je začel že pred nekaj leti. Če hočemo do-
seči od italijanskega kmetijstva večjo proizvodnjo, je treba nuditi temu področju gospodarske in sindikalne instrumente, s katerimi lahko doseže te cilje.

Predstavniki sindikalnega gibanja dajejo v glavnem pozitivne ocene o komaj doseženem sporazumu. Generalni tajnik organizacije poljskih delavcev CGIL Rossitto je izjavil, da sporazum odpira nove možnosti na področju kmetijske politike in načrtovanje investicij, pri katerih bo bistveno nadzorstvo delavcev, ki so prav s to točko dosegli pomemben cilj. S svoje strani je generalni tajnik FISBA CISL Sar-

tori dejal, da pomeni novi sporazum kakovostni skok v delovnih odnosih poljskih delavcev. Nov sporazum predstavlja pomemben napredek vse kategorije ter pospešuje zaposlitev in razvoj sindikalnih svobod. Sartori in Rossitto sta poudarila vlogo, ki sta jo imela Anselmijeva in Bosco v posredovanju.

Reforma starostne doklade osrednji predmet sindikalnih sporov

RIM, 14. — Velikošmarenški zastoj v sindikalni dejavnosti bo letos krajši kot lani, ko je trajal vese-avgust. Letos so se nekatera pogajanja zavlekla, predvsem pogajanje za obnovitev delovne pogodbe poljskih delavcev ter pogajanja v zvezi z letalskimi prevozi. Zastoj bo trajal samo dva tedna, zastopniki sindikalnega gibanja pa so pustili trenutno odprto celo vrsto vprašanj, kot na primer stališče do nove vlade ali bolj rečeno vlogo, ki naj jo ima sindikalno gibanje pri izdelavi novih smernic v gospodarski politiki,

splošne smernice v zvezi s politično plač na področju industrije in javnih uslužbenec, sestava platforme za reformo starostne doklade, kar bo imelo vsekakor posledice na ravni plač in bo po vsej verjetnosti osrednji predmet spora z delodajalci prihodnje jeseni. Treba bo tudi preučiti kakšne posledice bo imel zadnji razvoj političnega položaja na proces sindikalne enotnosti.

Septembra se bodo predstavniki enotne sindikalne federacije sestali s predsednikom vlade Andreottijem, še prej na bodo morali predstavniki sindikalnega gibanja določiti stališče do politike kreditov in državnih udeležb ter o načrtu za mladinsko zaposlitev.

Kar zadeva področje industrije bo najpomembnejši spor po vsej verjetnosti v okviru velikih industrijskih obratov (Fiat, Montedison, IRI, ENI), za katere že pripravljajo zadevne platforme. Glavni cilj bo doseči večji vlogi sindikalnih organizacij pri politiki investicij ter pritiskati za povečanje ravni zaposlitve v industriji. Pogajanja s temi industrijskimi velikani se bodo dotaknila tudi vprašanja najboljšega izkoriščanja obratov ter delovnega urnika. Ti spori se povezujejo s sindikalnimi spori iz leta 1974. Septembra se bodo začela v mnogih podjetjih pogajanja za dopolnilno pogodbo,

v severnem Libanonu. Radjska postaja trdi, da so tako imenovane »libanonske sile«, to je desničarji želje nekaj uspehov. »Prebivalstvo v Tripoliju kaže ni moglo zatrditi očesa vso noč zaradi bombardiranja palestinskih položajev.

Na drugi strani pa je »Glas Libanona« omenil, da Palestinci še vedno bombardirajo pokrajino okoli taborišča Tal Zaatar na vzhodni periferiji Bejruta ter sploh vsa področja, ki jih desničarske sile kontrolirajo do Zumeiha, kjer ima bivši predsednik Frandzie svoj vrhovni štab. Zumeih se nahaja kar nekaj petajst kilometrov severno od Bejruta.

Druga vest, ki je precej vznemirljiva, je prišla iz Nikozije, od koder so sporočili, da je radjska postaja maronitov sporočila, da so se predčvrščajim zvečer izkrcali v pristanišču Sur (Tir) močni oddelki iraške vojske. Te oddelke, ki so opremljeni s težkim orožjem in težkimi oklepnimi vozili, sta prepeljali dve ladji. Skupno število izkrcanih iraških vojakov znaša baje dva tisoč mož. Namenjeni so na fronto, kjer je največji pritis krščansko - maronitskih sil na palestinske gverilce.

Kako so te iraške enote prispele v Libanon, se še ne ve. Irak ima dostop do libanonskih voda edinele preko Perzijskega zaliva in nato čez Rdeče morje in še čez Sueski prekop.

Iraški poseg pa neodvisno od postopka po katerem je bil izvršen, predstavlja brez dvoma precej oster odgovor na sirsko stališče, ki še vedno brezpogojno podpira muslimanske desničarsko strujo v Libanonu, ki se je praktično zopetnilo na isto politično in vojaško linijo s krščanskimi ekstremisti. Irak je že v prejšnjih časih poskušal, da bi si priboril zastopstvo v vrstah arabskega posega v Libanonu, toda nasprotniki so odločno zavrnili njegove zahteve. No, sedaj pa je Irak navzoč na bojišču s svojimi bojovniki. Ta poteza bo prav gotovo še bolj zaostrila položaj v Libanonu ter razplet celotnega vprašanja.

Tragedija v Tal Zaataru je še vedno v ospredju pozornosti javnega mnenja po vsem svetu. Strahote, ki so se odigravale v tem taborišču, so nepojmljive za civiliziran svet. Kot pa je izjavila neka predstavnica Mednarodnega rdečega križa v Ženevi, je res, da je državljanska vojna v Libanonu dosegla strahovite konice divjstva in barbarstva. V zadnjih časih bojovniki niso spoštovali življenj ujetnikov ter so pobijali od kraja vse kar jim je prišlo živega v roke. To nasilje se je potem razširilo še na civilno prebivalstvo. Popolnoma razumljivo je, da ves civiliziran svet ogorčeno protestira proti takim grozodejstvom, toda ne smemo pozabiti, da so pri vseh teh vprašanjih v ospredju politični računi posameznih prizadetih strank. Zelo verjetno marsikomu prija, da se spravi z dnevnega reda vprašanje Palestincev (kar pa praktično pomeni genocid te narodne skupnosti).

Egiptovski časnik »Al-Ahram« piše, da je Egipt dosegel pomembno diplomatsko zmago za Palestince s tem, da je napravil prvi praktični korak, da bi jim zagotovil sodelovanje na ženevski mirni konferenci; glede Bliznjega vzhoda. Časopis dodaja, da bodo Palestinci imeli svoje predstavništvo na konferenci, ki jo bodo verjetno sklicali v prihodnjem letu. Palestince pa bo predstavljala Organizacija za osvoboditev Palestine (PLO), kot edini zakoniti predstavnik palestinskega osvobodilnega gibanja.

Egiptovski časopis sicer ne poudarja, kakšen korak je napravil Egipt, pripominja pa, da je neka velesila (tu gre verjetno za ZDA) imela pred kratkim tajne razgovore s »PLO«. Rezultati teh stikov so bili baje pozitivni.

Pripomniti pa je treba, da so ZDA javno do sedaj odbile vsakršno zahtevo po priznanju Organizacije za osvoboditev Palestine in tudi niso hotele sprejeti načela,

da bi se ženevskih pogovorov udeležili predstavniki PLO.

Na drugi strani pa je PLO že v preteklosti izjavila da bo bojkotirala ženevsko konferenco vse dokler naj bi se ta odvijala na podlagi resolucije 242, ki jo je varnostni svet OZN sprejel leta 1967. Ta resolucija je smatrala palestinsko vprašanje le kot »vprašanje beguncev«.

Al-Ahram pa trdi, da je prišlo do sporazuma med predsednikom Sadatom in voditeljem PLO Arafatom glede navzočnosti PLO na konferenci. Časopis piše: »Vse kaže, da je mednarodno javno mnenje sedaj pripravljeno na ponovno sklicanje ženevske konference. Spričo tega, se vsa pozornost vrti okoli vprašanja sodelovanja Palestincev v skladu s sporazumom med Sadatom in Arafatom.«

«Farnesina» za rešitev palestinskega vprašanja

RIM, 14. — Diplomatski razplet položaja v Libanonu, ki je povezan s še bolj zapleteno krizo na Bliznjem vzhodu, je v ospredju pozornosti italijanskega zunanjega ministrstva. V tej zvezi je »Farnesina« (zunanje ministristvo) objavila noto, v kateri izraža svojo zaskrbljenost ter svojo polno pripravljenost, da se pridruži vsaki pobudi za premirje ter da stvarno sodeluje pri vseh človekoljubnih pobudah, ki naj bi nudile pomoč prizadetemu prebivalstvu v okviru Mednarodnega rdečega križa.

S posredovanjem novega ministra za delo Tine Anselmi se je v Rimu zaključilo pogajanje o obnovitvi delovne pogodbe poljskih delavcev. Osnutek so že parafirali, v prihodnjih dneh pa bodo podpisali samo pogodbo.

V Libanonu se po likvidaciji palestinskega begunskega taborišča Tal Zaatar boji nadaljujejo z nezmanjšano silo. V boj bodo v kratkem posegle tudi enote iraške vojske, ki so se v četrtke zvečer izkrcale v Tiru (Sur), ki je pod nadzorstvom palestinskih sil in libanonskih naprednjakov. Poseg iraških čet je prav gotovo naperjen proti Siriji ter bo verjetno zaostрил libanonsko krizo.

Medtem ko ves svet obsoja strahoviti genocid palestinskega prebivalstva v Tal Zaataru, se Egipt zavzema za sklicanje ženevske konference, kjer naj bi Palestinci nastopili kot enakopravni partnerji v okviru Organizacije za osvoboditev Palestine. Egiptovski list »Al-Ahram« meni, da so nedavni pogovori med ZDA in Palestinci bili pozitivni ter predstavljajo jamstvo, da bo uresničen sporazum med Arafatom in predsednikom Sadatom.

Medtem ko ves svet obsoja strahoviti genocid palestinskega prebivalstva v Tal Zaataru, se Egipt zavzema za sklicanje ženevske konference, kjer naj bi Palestinci nastopili kot enakopravni partnerji v okviru Organizacije za osvoboditev Palestine. Egiptovski list »Al-Ahram« meni, da so nedavni pogovori med ZDA in Palestinci bili pozitivni ter predstavljajo jamstvo, da bo uresničen sporazum med Arafatom in predsednikom Sadatom.

Medtem ko ves svet obsoja strahoviti genocid palestinskega prebivalstva v Tal Zaataru, se Egipt zavzema za sklicanje ženevske konference, kjer naj bi Palestinci nastopili kot enakopravni partnerji v okviru Organizacije za osvoboditev Palestine. Egiptovski list »Al-Ahram« meni, da so nedavni pogovori med ZDA in Palestinci bili pozitivni ter predstavljajo jamstvo, da bo uresničen sporazum med Arafatom in predsednikom Sadatom.

Morje in Kras ter razne prireditve v mestu in okolici vabijo izletnike

Zastoji na mejnih prehodih • Ojačena varnostna služba na naših cestah

Letošnji veliki šmaren poteka v znamenju nestalnega vremena. Že dva tedna vztraja na veliki večini srednje in južne Evrope nestalno področje. Če je kdo večeraj pogledal na barometer, je z zadovoljstvom ugotovil, da se tlak dviga. A vsak optimizem je prezgoden. Vremenska poročila, kljub povečanju zračnega pritiska, niso dobra, saj napovedujejo občasne pobojačice z možno sušo krajevnih ploh. Po izkušnji pa napovedi za naše kraje ne držijo. Zato lahko upamo, da bo današnji praznični dan, vsaj ob morju, v znamenju lepega vremena.

Postal je že običaj, da ljudje za veliki šmaren ne držijo doma. Majo ven v gnečo prometa, da si kaj poiščejo primeren kraj za preživitev prazničnega dne. Cilj izletnikov bodo letos predvsem plaže, saj so ljudje željni sonca, ki ga je bilo v avgustu malo. Če bo vreme držalo, bo naša obala natrpana s kopalcami. Nekateri pa bodo šli, kljub konicam, ki so že običaj na istih cestah, preko meje na jugoslovanske plaže. Promet pa je bil na mejnih prehodih že večeraj tako gost, da je opoldne na mejnem prehodu Škofije, dosegla vrsta vozil žavelski predor. Nič bolj ni bilo na drugih mejnih prehodih.

Premnogi pa bodo ostali v mestu ali se bodo napotili v okolico, kjer je danes kar precej prireditev. V Trstu se bo na nabrežju nadaljevala šmarna sardel in že tradicionalni spored umetnih ognjev. V Nabrežini bo festival «Avanti», na Opčinah kmečki tabor, v Bazovici praznik Zanje. Izbrja je raz velika, a vseeno se bo marsikateri podal v naravo, morda prepešali do Reven, tabra ali pa si ogledal stare Milje in s tem zadostil tradiciji romanja v te kraje.

Glede prometa pa pripravljamo največjo budnost, zmerno vožnjo in upoštevanje prometnih predpisov. Vsak huji prekršek bo najstrožje kaznovan. Odvzem voznškega dovoljenja ne bo imel običajnega pravnega postopka, temveč bo lahko cestna policija, v hujskih primerih, odzela voznško dovoljenje na samem kraju prekrška. Varnostna služba je na naših cestah v teh dneh ojačena, prometna policija in karabinjerji so zaostrišli nadzorstvo, izvidnice neprestano krožijo. Prav tako so ojačili službo prve pomoči, saj bodo na raznih križiščih rešili, ki bodo lahko posegli v najkrajšem času.

Najhuješe bo ob večernih urah, ko se bodo izletniki vračali, ker letos pade veliki šmaren na nedeljo med povratki istočasni.

Z debato o šolskih okrajih se je v Nabrežini začel tridnevni festival «Avanti»

Z okroglo mizo o problemu šolskih okrajev in zaštite slovenske kulture, ki ji je predsedoval prof. Josip Pečenko, se je sinoči na igrišču Sokola v Nabrežini začel festival socialističnega glasila Avanti, ki ga prireja lokalna PSI devinsko-nabrežinske občine, Zveza socialistične mladine in prijatelji dnevnika Avanti.

Festival se bo nadaljeval danes z javno debato o temi: «Perspektive za rešitev italijanske krize — Zgodovinski kompromis ali alternativa». Na debato, ki se bo začela ob 19. uri in ki se je bosta udeležila znani politolog Giuseppe Tamburra in namestnik pokrajinskega tajnika PSI Lucio Tringale, so povabili tudi predstavnike drugih demokratičnih strank. Danes zvečer bosta na sporedu tudi srečanja z italijanskim centrom za gledališko kulturo in s centrom za umsko higieno v Nabrežini. Festival se bo zaključil jutri zvečer: po okrogli mizi o zaposlenosti mladine z udeležbo članov vodstva ZSMI Domenica Barborinija, bo na vrsti kulturni spored z nastopom nabrežinske godbe in folklorne skupine «Stu ledi».

Stare barake padriškega taborišča za žrtve potresa

V bivšem istrskem begunskem taborišču na Padričah se kljub večkratnim protestom krajevnega prebivalstva, ki so ga podpirali tudi politične sile ustanove loka in krajevni upravitelji, nadaljuje preurejanje poslopj v poboljševalnico. Krajevni koordinacijski odbor medtem še vedno čaka na odgovor iz Rima, tako na vprašanje poslanca škerka, kot na posredovanje, ki ga je obljubil prvi predsednik tržaškega sodišča Pontrelli.

V prejšnjih dneh so začeli podirati tudi stare montažne barake, v katerih so dolgo časa živeli istrski begunci. Ob tem so sporočili, da bodo te barake poslali v nekatera območja, ki jih je prizadel potres.

Povratak otrok z letovanja v Gorjah

Prijetno letovanje slovenskih otrok s Tržaškega in Goriškega v Gorjah pri Bledu se je tudi za letos končalo. Prepolni lepih vtisov iz čudovitega gorskega sveta, številnih doživetij in spominov so se večeraj vrnili domov. Marsikdo se je takoj ločil od novih prijateljev, s katerimi je tri tedne delil peštre in živahne trenutke skupinskega življenja med raznovrstnimi igrami in izleti. Čeprav je po daljšem času vseslej prijetno obelji svojo družino, je bilo otrokom žal, da se morali ločiti od življenja, na kakršno so se bili privadili.

Z Gorji so otroci v spremstvu svojih vzgojiteljev odpotovali z vlakom ob 12.30. Otroci z Goriškega so izstopili v Novi Gorici, ostali pa so nadaljevali pot do Sežane, kjer so jih okrog 16. ure pričakali starši.

Nadaljevanje balinarskega turnirja ŠD «Polet»

Na balinarskem igrišču športnega društva Polet, v Konkonelski ulici 1, se bo danes nadaljeval balinarski turnir za dvojice, namenjen samo igralcem, ki niso vpisani v UBL. Med nagradami za prvih deset mest so prisr. kraški teran in drugi podobni dobinki. Začetek turnirja bo ob 20. uri.

Na razpolago bodo dobro založeni kioski.

● V Ul. Ponticello v Škedenju bo gradbeno podjetje v teh dneh obnovilo greznice naprave. V ta namen je tržaška občinska uprava odredila začasno preprovo vožnje za vsa vozila v predelu med poslopjema s hišnim številka 23 in 36. V isti, in sicer v predelu od Ul. Boccardi.

Danes na Opčinah osrednji dan 18. kmečkega tabora

Čeprav je kronika letošnjega 18. kmečkega tabora na Opčinah revnejša kot prejšnja leta, ki je poleg zabavnega sporeda bogatila tudi pomembno prireditev vrsta raznih kulturnih nastopov, ko so se vrstile koristne strokovne razprave in okroglo mizo in ko so zanimivo razstavljali kmetijskih strojev dopolnjevale še druge razstave (povrtine, cvetje, nekdanje kmečko orodje, slikarska dela itd.), se zanimanje naše širše javnosti za tradicionalni praznik kmetovalcev ni zmanjšalo.

Predvečerašnjim so Kmečki tabor uradno odprli. Tudi letos je poleg glavnega organizatorja — Kmetijske zadruge pristopilo k delu prosvetno društvo Tabor. Za prijetno počutje je v kar največji meri poskrbelo in je že večerajšnji obisk številne občinstva je bil temen najboljše priznanje. Če bo vreme priazljivo, bo danes na vrhu Prosvetnega doma običajna gneča. Kot smo že poročali, bosta v večernih urah nastopila ansambla «Kras» in «Prapro».

V dopoldanskih urah bo predstavitev študijev o razvoju slovenskega združništva na Tržaškem, ki jo je pripravila skupina študentov ekonomske fakultete tržaške univerze.

Pridržana prognoza za mladega vespista

Na križišču Ul. Industrija z Ul. Vespucci se je večeraj nekaj pred 14. uro teče ponesrečil 17-letni dijak Carlo Carini iz Ul. Cherubini 3. Mladenec je z vespo 50 peljal po Ul. Vespucci in je na križišču trčil v avto alfa romeo 1300, ki je prihajal navzdol po Ul. Industrija in katerega je vozil 28-letni Marino Nigra s Trga sv. Jakoba. Z rešitvijo Rdečega križa so ga nemudoma prepeljali v tržaško bolnišnico. Zaradi resnih poškodb so ga s pridržano prognozo sprejeli na kirurškem oddelku.

Nesreča tržaškega jamarja na Kaninu

V neki jami na Kaninu se je večeraj jutraj ponesrečil 26-letni Livio Stabile, ki je s prijatelji raziskoval tamkajšnje področje. Stabile se ni mogel premikati in eden izmed jamarjev je moral po pomoč do finančnih stražnikov na Neveškem sedlu. Reševalna ekipa finančne straže je ponesrečenega jamarja potegnila iz jame in ga na jama odnesla do kraja, kamor je lahko pristal helikopter, s katerim so Stabileja odpeljali v videmsko bolnišnico.

MNENJA IN PREDLOGI ZDRUŽENJA OBRTNIKOV

Tečaje za poklicno usposabljanje bo treba korenito preobraziti

Poklicne šole so doslej delovale brez povezave z raznimi kategorijami gospodarskih operaterjev

Kakšna bo v prihodnje usoda poklicnih šol, kot sta na primer ENALC (poklicna šola za usposabljanje delavcev v trgovski in gostinski stroki) in INAPLI (šola za usposabljanje delavcev v industriji), in kakšna bo usoda številnih mladih delavcev, ki te šole obiskujejo? To vprašanje si zastavlja marsikdo, v zadnjem času pa je še posebno aktualno, saj je znano, da bodo te šole odslej živlele pod okriljem deželnih organov. Pred kratkim so namreč vse uslužbene ustanove INIASA, ENALC in INAPLI vključili v deželni organ. Celotno vprašanje poklicnega usposabljanja bo torej v pristojnosti

dežele, oziroma nekakšne deželne super - ustanove. Kako se bo dežela lotila zahtevne naloge, ni jasno. Popolnoma jasno pa je, da je ta sektor potreben temeljite preobrazbe, kajti poklicne šole pri nas so bile doslej pravzaprav same sebi namen. Predvsem ni bilo prave organske povezave med njimi in gospodarskimi dejavniki, alj z drugimi besedami — ni bilo skladnega načrtovanja. Te šole skratka niso upoštevale stvarnih potreb delovnega tržišča. O tem priča v prvi vrsti dejstvo, da so se diplomiranci raznih tečajev na teh šolah s težavo zaposlili. Večin tečajnikov, če naj verjamemo statističnim podatkom, je bila usojena brezposelnost.

Takšno pomanjkanje slehernega načrtovanja in improviziranje bo treba v prihodnje odpraviti. Tega mnenja je tudi Zdrženje obrtnikov v Trstu, ki je pred nedavnim posvetilo temu vprašanju zanimivo okroglo mizo. Obrtniki so menili, da je od pravnice zasnovane poklicnih tečajev v velik meri odvisen razvoj obrtniškega gibanja na Tržaškem in v vsej deželi. Zato menijo, da morajo te šole odpraviti stare napake. Poklicni tečaji morajo postati funkcionalnejši ter koristni za vso skupnost, ne pa sami sebi namen in le nekakšno opravičilo za parastano življenje neke javne ustanove. V tem okviru je Zdrženje obrtnikov ostro obsodilo dejstvo, da so že do ločili poklicne tečaje za šolsko leto 1976/77, ne da bi se predhodno posvetovali z raznimi kategorijami gospodarskih operaterjev, in v specifičnem primeru z obrtniki, ki bi lahko stvarno svetovali, kakšni tečaji so najbolj potrebni in kakšne učne programe bi bilo treba uvesti, da bi usposobile bodočih diplomirancev odgovarjala potrebam zaposlovanja.

Obrtniki imajo glede tega dokaj jasne poglede. Poklicno usposabljanje v šoli bi bilo treba dopolniti z neposrednim izpopolnjevanjem v podjetjih. Teoretično znanje bi bilo treba skratka dopolnjevati s praktičnim delom, kot se dogaja v številnih državah. Takšen način poklicnega usposabljanja so z velikim uspehom preizkusili tudi v Jugoslaviji.

Pojem šola — delavnica je torej način poklicnega šolanja, ki ga predlagajo obrtniki. Obenem predlagajo ustanovitve posebne komisije, ki bi izdelala podroben načrt ter ga predložila deželnemu odborništvu za solstvo. Kar zadeva tako imenovano super - ustanovo za poklicno izobraževanje, so obrtniki mnenja, da bi morali biti v njej zastopani tudi predstavniki Zdrženja obrtnikov.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

VČERAJ DOPOLDAN NA NABREŽJU

Mlad moški krabro skočil v vodo in rešil iz avta mater in hčerko

Ženski je noga zdrsnila s sklopke in fiat 850 je zdrsnel v morje

Avtomobil fiat 850, v katerem sta se peljali mati in hčerka, je večeraj dopoldan zletel v morje pred hotelom Excelsior na Nabrežju Mandracchio, a tako zaradi priselnosti ženske kot zaradi hraprega in hitrega posega nekega mimoidočega se je vse izteklo le z nekoliko strahu.

Ženska, 38-letna Amalia Bartoli por. Ardito, doma iz Ul. Catullo 14, se je z 8-letno hčerko Cristino, ki je sedela poleg nje, hotela odpraviti iz parkirnega prostora in kot kaže ji je s sklopke zdrsnila noga. Avto je poskočil naprej in je zdrsnel v morje.

Ženska je skušala odpreti vrata in se s hčerko rešiti iz potapljalčnega se avtomobila in na srečo ji je na pomoč priskočil 31-letni Lino Rossetto, ki se je v tistem trenutku nahajal v bližini. Mož je hrabro skočil v vodo in izvlekel mater in hčerko iz avta ter jima pomagal na kopno. Prestrašeno Amalia Ardito so peljali v bolnišnico, a tam so ji zaradi lažjega šoka dali le

prvo pomoč, hčerko Cristino pa so iz previdnosti sprejeli v otroško bolnišnico s prognozo okrevanja v tednu dni.

Avtomobil se je medtem potopil in gasilci iz starega pristanišča so morali poseči z dvema potapljačema. Avto so iz vode potegnili z žerjavom.

V ladjedelnici se je opekel z varilnim aparatom

Z varilnim aparatom se je večeraj popoldan na ladji «Giacchino Lauror», ki jo popravljajo v suhem doku ladjedelnice Sv. Marka, opekel 24-letni strojnik Umberto Bagnole, ki je po rodu iz kraja Ercolano pri Neaplju in ki stanuje v Ul. Semola 4. Mladenec je zadobil po trebuhu in desni roki opeklino prve, druge in tretje stopnje.

Z rešitvijo so ga prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer so ga sprejeli s prognozo okrevanja v enem mesecu.

Nedda Schiozzi, paznik Andrea Gallo in gospodinja Anna Ferraro, stražnik javne varnosti Kar. Cesaro in trg. pomočnica Ornella Tercon, zdravnik dr. Eberardo Chiella in študentka Vilma Vigentini, upokojevec Giuseppe Rucavina in gospodinja Jožefa Sever, železnikar Nicola Leone in trg. pomočnica Vicenzina Cucinotta, mizar Ruggero Primosich in gospodinja Graziella Bigot, uradnik Janko Furlan in univerz. študentka Lida Lusizka, mizar Giorgio Senabor in uradnica Roberta Vicari, tehn. uradnik Furio Metz in gospodinja Costantina Pernigotti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Godina - Patuna. Campo S. Giacomo 1; de Leutenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina - All'Isola, Ul. Gimnastica 6; Chiari - Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečian: tel. 209-197; Zavrje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA

BARI	74	16	82	15	77
CAGLIARI	72	86	76	6	24
FIRENCE	80	67	9	55	45
GENOVA	21	85	32	70	3
MILAN	81	29	89	13	23
NEAPELJ	76	47	10	86	6
PALERMO	70	74	50	28	30
RIM	76	62	49	48	64
TURIN	73	36	66	69	65
BENEKE	69	26	39	5	13

ENALOTTO

2 2 2 1 2 2 2 2 2 X 2

Gledališča

Festival operete 1976 v gledališču Rossetti

V torek ob 21. uri tretja ponovitev Abrahamove opere «Ples v Savoyu».

«LA CAMERIERA BRILLANTE» Carla Goldoni

Režija: Fulvio Toluoso - Alberto Cagnarli

Igralca: CARLO BAGNO in MARINA DOLFIN

Drevi ob 21.15 na Trgu Cavana.

VSTOP PROST

Izleti

Slovensko prosvetno društvo Tabor Opčine priredi v nedeljo, 22. t.m., enodnevni izlet na Vršič. Ob povratku ogled Mlinarice in Gregorčičevega groba na Vrsnem. Vpisovanje vsak dan na sedežu športnega krožka Polet od 18. do 20. ure. Odhod izpred Prosvetnega doma točno ob 7. uri jutraj.

SPDT priredi 5. septembra ob priliki dneva slovenskih tržaških planincev avtobusni izlet na Sviščake in Snežnik. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 do 31. avgusta.

Prosvetno društvo Ivan Grbec v Škedenju priredi 29. avgusta avtobusni izlet na Bled. Vpisovanje za izlet je ob torkih in četrtkih od 18. do 19. ure ter ob nedeljah od 10. do 11.

Turistična sekcija združenja Union obvešča, da je še nekaj prostorov za nedeljski izlet 22. - 8. v Seclie (tradicionalna šagra, cena 7.000 lir, kosilo vključeno). Sprejemamo tudi vpisovanje za šestdnevni izlet v Španijo (z avtobusom in ladjo, od 25. do 30. septembra 1976, cena 145.000 lir) s postanki in obiski v mestih Barcelona, Montserrat, Lerida, Santa Creus, Tarragona in navzdol Costa Brava, Pirenejev, Linguadoc, Provanze, Azurne rive in Obale cvetja. Informacije in vpisovanje sprejemamo na sedežu združenja Union v Ul. Valdivrivo 30, II. nadstropje (tel. 64459) vsak dan od 17.30 do 19.30, ob sobotah od 11.00 do 12.30. Vljudo vabljeni!

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: tel. št. 732-627.

V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predprazničnega dne do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovanje INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

+

Dne 13. avgusta nas je zapustil naš dragi **GIUSEPPE (JOŽE) MIROSICH** 73 let (upokojenec Venezian Zonca Vernici) Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 16. t.m., ob 9.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice. Žalostno vest sporočajo Micheli in nečaki Trst, 15. avgusta 1976

ZAHVALA
Globoko ganjeni ob tolikih izrazih sočutja, ki smo jih bili deležni ob izgubi našega dragega **MARTINA STUBLJA** se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebna zahvala dr. Starcu in č.g. župniku. Mali Repen, 15. avgusta 1976 (Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3) Svoji

ZAHVALA
Ganjeni ob tolikih izrazih sočutja, ki smo jih bili deležni ob izgubi naše drage **FANI ČUK vd. DANEU** se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali. Opčine, 15. avgusta 1976 (Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3) Svoji

ZAHVALA
Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega moža, očeta, tasta, brata in nonota **IVANA TURKA** Žalujoči svoji Trst, 15. avgusta 1976

ZAHVALA
Zahvaljujemo se vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage mame, none in tete

JOŽEFE BERNETIČ por. VIŠNJEVEC
Posebna zahvala č.g. župniku za ganljive besede, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so drago pokojnico tako polnoštevilno sprejeli na zadnji poti. Žalujoči sorodniki

Vrhnopolje, Gročana, Izola, Koper, Sežana, Maribor, Gorjansko, Bazovica, Lokev, Nova Gorica, 15. avgusta 1976

ODPRTO ZARADI DOPUSTOV KLIENTOV

FOTO KINO

SEGULIN

NA VAŠO RAZPOLAGO

4. IN 5. SEPTEMBRA NA KATINARI

Tradicionalni vaški praznik v priredbi prosvetnega društva

Pester kulturni in zabavni program

Čez dobre tri tedne, točneje 4. in 5. septembra, bo prosvetno društvo Lonjer-Katinara priredilo svoj tradicionalni vaški praznik, ki bo potekal po že ustaljenih smernicah. Vseeno pa je pri organizaciji letošnje veselice prišlo do spremembe, saj bo ta dvodnevna prireditev tokrat na Katinari, namesto v Lonjerju, kot vsa leta doslej.

Že lani so lonjerski in katinarski prosvetni delavci sklenili, da organizirajo vaško veselico na Katinari in to iz več razlogov. V tej vasi, ki je bila še pred nekaj leti popolnoma slovenska, je v zadnjem obdobju prišlo do bistvenih sprememb, ki so skoraj v celoti spremenile sestavo prebivalstva. Prihod novih družin, vrsta novih gradbenih in prispevala k preobrazbi te vasi, kateri grozi, da bo v kratkem času zgubila še tisto malo svoje izrazite oblike, ki jo je še ohranila, predvsem v starejšem predelu kraja.

V sami vasi se proti nebu dviga stolpnica, kjer bodo umesene nove bolnišniške strukture, prav nasproti novi tržaški bolnišnici pa počasi, vendar zanesljivo, rastejo novi stanovanjski bloki (vse prej kot estetski), kamor bo v bližini bodočnosti prišlo nekaj tisoč novih družin, ki bodo dokončno prispevale k popolni spremembi kraja. Zelene površine na Melari bodo kmalu zginile pod železobetonom, ki se neustavljivo širi iz Rocola proti Katinari, nastale bodo nove infrastrukture, kot hitra cesta, ki bo povezovala tržaško pristanišče s kraško planoto, pa cestni priključki, ki bodo peljali k novi tržaški bolnišnici.

Prav na obširnem zemljišču, ki pripada upravi tržaške bolnišniške ustanove, na Golovci, bodo katinarski in lonjerski prosvetariji priredili letošnje veselice. Poleg treh pevskih zborov iz sosednjih vasi bo nastopil na prireditvi še otroški pevski zbor domačega društva, ki se je prvič predstavil javnosti na reviji Naša pomlad, nastopila bo folklorna skupina, pa godba na pihala. V jutranjih urah bo na sporedu slikarski est tempore, ki je lani, v svoji prvi izvedbi, odlično uspel in žel zanimanje med najmlajšimi. Tokrat pa bo slikarsko tekmovanje odprto vsem, mladim in starejšim. V popoldanskih urah pa bo na sporedu tudi tekmovalen v teku čez drin in strni, ki ga bo priredilo domače športno društvo.

ŠD ZARJA - BAZOVICA

prireja danes, 15., in jutri, 16. avgusta

TRADICIONALNI ŠPORTNI PRAZNIK

Oba večera s pričetkom ob 20. uri

PLES

ob zvokih ansambla Ljuzeta Furlana.

Za popestritev sporeda bodo poskrbeli POROČENI - NEPOROČENI Bazovci, ki se bodo pomerili v nogometu na športnem igrišču danes, 15. avgusta.

Danes nagradno plesno tekmovanje v valčku in polki. Delovalci bodo dobro založeni kioski.

Seveda pa se ne bo vse zaustavilo pri kulturnem sporedu, saj bo prireditelj poskrbel, da ne bo na obširnem prireditvenem prostoru, ki se razteza ob gozdniški za katinarsko slovensko srednjo šolo, manjkalo ničesar, od jedca in pijače do plesnega ansambla, ki bo ob veselih višah zabaval občinstvo (seveda če se bo medtem vreme ujemilo ubogih prosvetarjev).

R. Pečar

Odber ŠZ Sokol se iskreno zahvaljuje številnemu občinstvu, ki je bilo prisotno na plesni zabavi. Posebna zahvala pa gre vsem članom in simpatizerjem društva, ki so s svojim delom pripomogli k uspehu plesnega večera.

KLJUB SLABEMU VREMENU IZ PREJŠNJIH DNI

Ob lepi sesljski obali mnogo italijanskih in tujih turistov

Tujci ostajajo v Sesljanu dan ali dva, nato nadaljujejo pot proti Istri in Dalmaciji

Sončje, morje in številne zanimivosti privlačijo že vrsto let v poletnih mesecih v naše kraje mnogo turistov. Letos vreme ni bilo kdove kaj naki, kljub temu pa se njihovo število, v primerjavi s preteklimi leti, ni zmanjšalo. Čeprav turisti iz Italije in iz drugih držav se ne ustavljajo dalj časa na Tržaškem, ker predstavljajo naše mesto za njih le prehodno etapo, počitek na poti proti Istri, Dalmaciji, Grčiji, pa vendar pustijo v naših krajih lepe narce.

Med najbolj turističnimi točkami naše pokrajine spada prav gotovo Sesljan s svojo vabljivo obalo. Pravi se namreč ustavi največ turistov, saj jim ugodna lega Sesljana dovoljuje, da se kopajo, sotorijo, povrhi tega pa si lahko s kratkimi izleti ogledajo znamenitosti celotnega področja.

Poletna turistična sezona se na sesljskem območju začela približno po prvem tednu julija in traja brez zastojev vse do zadnjega tedna avgusta. V tem času je težko dobiti prava mesta v kampinških, pri zasebnih in v hotelih. Turizem na sesljski obali ureja krajevna letovišgarska in turistična ustanova, ki lahko nudi obiskovalcem skupno 1800 mest v kampinških, 284 ležišč pri zasebnikih in 970 ležišč v hotelih.

Mogoče edina pomanjkljivost sesljske obale je v tem, da ob obali ni nobenih hotelov. Turisti iz tujine namreč povprašujejo prav po takih objektih in z zadostitvijo njihovih želja bi gotovo še več zaslužili in tudi več turistov bi se dan ali dva pomudilo ob Sesljskem zalivu.

Letos si je zbral Sesljan za svoje letovanje več Italijanov kot prejšnja leta, medtem ko je ostalo število tujih obiskovalcev skoraj nespremenjeno. Veliko zanimanje Italijanov za sesljsko obalo si lahko

razložimo iz zgolj gospodarskega vidika, kajti kriza, v katero je zaslila lira v zadnjem letu ne dovoljuje državljanom, da bi si privoščili počitnice v tujini. Izmed tujih turistov prevladujejo Francozi, mnogo je tudi Belgijcev, Nizozemcev in Angležev. Nekoliko se je zmanjšalo število nemških obiskovalcev, verjetno zato, ker so si izbrali pot iz Avstrije v Slovenijo, da bi se tako izognili posovanju po področju, ki ga je prizadel majski potres.

V mesecu juliju so zabeležili ob sesljski obali prihod 25.500 turistov iz Italije in iz tujine, kar je 1.300 več kot v istem obdobju lani, skupni prenočitveni (v hotelih, pri zasebnikih in v kampinških) pa je bilo 88.600, kar je približno 23.300 prenočitev več kot v prejšnjem juliju. Italijanski turisti so bili 15.100 (700 več kot prejšnje leto), tujcev pa 14.400 (500 več). Tujci so med svojim postankom prenočevali večinoma v hotelih, italijanski turisti pa so se v večji meri posluževali kampinžev in zasebnih stanovanj.

Da bi posredovala turistom vse večjo znanost našega področja in o kulturnih in glasbenih prireditvah, ki so ob tem času v Trstu in okolici, je krajevna letovišgarska in turistična ustanova pripravila dve posebni brošuri v šestih jezikih. Prva posreduje vesti v italijanski, nemščini in angleščini, druga pa v slovenščini, francosčini in v holandsčini.

● Danes popoldne bodo v jami pri Brisčih speleologi planinskega društva »Alpina delle Giulie« prikazali najnovejšo tehniko raziskovanja jam s posluževanjem snih vrvi. Da bi boljše prikazali razlike med tradicionalnim raziskovanjem z jeklenimi stopnicami in pritrjenimi vrvmi, in novimi metodami, bodo uporabili istočasno obe tehniki.

Vsak dan so na sporedu krajši izleti v okolico Comegliansa. Včasih pa se odpravijo tudi na daljše in sicer v Ovaro, v Ravascletto, v Rigolato in podobno. Če vreme nagaja, kot se to zadnje dni dogaja pogostokrat, otroci ne izgubijo poguma, saj imajo pred poslopjem kolonije velika igrišča za odbojko, košarko in tenis, nedaleč od poslopja pa nogometno igrišče in veliko telovadnico lokalne srednje šole. Pa tudi v stavbi sami imajo večji prostor, namenjen igranju. Tako pridejo do izraza razne igre, športna tekmovanja, pevske vaje, risanje in spisi. Tako so, s pomočjo vzgojitelja pripravili spored za radijsko oddajo, ki so jo snemali v koloniji v sredo popoldne tehniški radijske postaje iz Trsta. V nedeljo, 8. avgusta, pa so imeli kratko prireditev za starše, kajti ta nedelja je bila namenjena obiskom. Prireditelj je obsegala pesmi, plese in zabavne skeče.

Tako živijo otroci svoje počitnice v tem goratem predelu naše dežele ter uživajo svež zrak in mir ter se krepijo in nabirajo moči za prihodnje šolsko leto.

Zadnji dan pred odhodom pa je na vrsti še tradicionalni kres, s katerim se bodo dečki in deklice poslovili od kraja, kjer so preživel res lepih 25 dni počitnic.

Preko Primorskega dnevnika pa otroci še sporočajo staršem: Navsviden v petek ob 12. uri v U. F. Gioia ob železniški postaji v Trstu, kamor se bomo pripeljali z avtobusom.

VAŽNO OPOZORILO KMEČKE ZVEZE VINOGRADNIKOM

Kmečka zveza opozarja vinogradnike, da morajo prijaviti zalogo vina ki jih imajo morebiti še v kleti (oziroma so jih imeli, čeprav že prodane) 31. avgusta, najkasneje do 6. septembra trošarinskemu uradu občine, v kateri prebivajo.

Kdor bi imel še vina in prijave ne bi vložil, je lahko kaznovan z globo od 100.000 do 1.000.000 lir. Tajništvo KZ bo članom izpolnjeval prijave do 4. septembra in jih potem oddalo pristojnim uradom.

Tajništvo Kmečke zveze

Gorska počitniška kolonija v Karniji

Slovenska Vincencijeva konferenca iz Trsta organizira že vrsto let gorske počitniške kolonije za otroke od 6. do 14. leta starosti. Zadnjih deset let je ta kolonija v Karniji in je imela svoj sedež v Rigolatu, počen v Ovaru, letos pa je v Comegliansu. Kraj leži ob glavni cesti, ki pelje iz Tolmeča v Sappado. Preden se cesta začne vzpenjati proti Rigolatu sreča na desni strani čiste obsežno šolsko poslopje, višje strokovne šole. Tu je letos nastanjena kolonija, kjer letuje trenutno 70 otrok s Tržaškega in z Gorjskega. Tako so tu zbrani pod isto streho Tržačani in Goričani. Letos pa je v koloniji še ena novost in sicer, da letujejo skupaj dečki in deklice, kar še bolj popestri življenje v koloniji. Otroci so prispeili v kolonijo 27. julija in bodo tu do 20. avgusta, ko se bodo vrnili na svoje domove.

Vsak dan so na sporedu krajši izleti v okolico Comegliansa. Včasih pa se odpravijo tudi na daljše in sicer v Ovaro, v Ravascletto, v Rigolato in podobno. Če vreme nagaja, kot se to zadnje dni dogaja pogostokrat, otroci ne izgubijo poguma, saj imajo pred poslopjem kolonije velika igrišča za odbojko, košarko in tenis, nedaleč od poslopja pa nogometno igrišče in veliko telovadnico lokalne srednje šole. Pa tudi v stavbi sami imajo večji prostor, namenjen igranju. Tako pridejo do izraza razne igre, športna tekmovanja, pevske vaje, risanje in spisi. Tako so, s pomočjo vzgojitelja pripravili spored za radijsko oddajo, ki so jo snemali v koloniji v sredo popoldne tehniški radijske postaje iz Trsta. V nedeljo, 8. avgusta, pa so imeli kratko prireditev za starše, kajti ta nedelja je bila namenjena obiskom. Prireditelj je obsegala pesmi, plese in zabavne skeče.

Tako živijo otroci svoje počitnice v tem goratem predelu naše dežele ter uživajo svež zrak in mir ter se krepijo in nabirajo moči za prihodnje šolsko leto.

Zadnji dan pred odhodom pa je na vrsti še tradicionalni kres, s katerim se bodo dečki in deklice poslovili od kraja, kjer so preživel res lepih 25 dni počitnic.

Preko Primorskega dnevnika pa otroci še sporočajo staršem: Navsviden v petek ob 12. uri v U. F. Gioia ob železniški postaji v Trstu, kamor se bomo pripeljali z avtobusom.

Šestindesetdeseti rojstni dan Marije Mihalič vd. Pazuin

v letu 1880, ko se je 15. avgusta rodila v Kastelcu pri Sočeru, v družini siromakega kmeta. Še kot otrok je morala vsak dan pešati, tako v lepem kot v slabem vremenu in tudi bosa v Dolino, kjer je obiskovala ljudsko šolo. Nato je delala in pomagala doma do 18. leta. V tem času je mlada Marija hodila v Trst, kamor je v jersbasom na glavi nosila prodajati mleko.

Po 18. letu se je preselila v mesto, kjer je dobila službo pri neki družini. V mestu se je spoznala z Josipom Pazuinom, doma iz Šempetra na Krasu (današnja Pivka), s katerim se je tudi poročila in mu v zakon upila šest otrok, od katerih so še štirje živi. Tada plača mleka, ki je bil tudi večkrat brez dela, ni zadostovala za toliko mladih usit. Tako je morala Marija, kot skrbna mati, delati za svojo novo družino. Dolgo let je prala perilo tržaški gospodi in to v zelo težkih in mučnih razmerah. Stanovala je namreč v petem nadstropju v U. Concordia pri Sv. Jakobu, in ker v stanovanju ni bilo tekoče vode, je morala prenašati šake vode iz ulice do petega nadstropja. To delo je opravljala dolgo let, dokler niso otroci zrastle, se zaposlili in seveda tako materi in očetu skrbno pomagali. Pred 12 leti je je umrla mož in od tedaj živi s sinom Vincencem pri Sv. Alojziju.

Ceprav njeno življenje ni bilo lahko, se naša slavljenska za svojo castitljivo starost kar dobro počuti. Mi vsi, skupaj z njenimi otroci in sorodniki, ji želimo iz srca še dolgo zdravih in prijetnih let.

Sicer pa preidimo k njenemu življenjskemu, ki se začne tam daleč

Potovalni urad AURORA
priredi od 21. do 26. avgusta, od 26. do 31. avgusta in od 31. avgusta do 5. septembra
LETOVANJE NA KRKU
Vožnja in polni penzija 50.000 lir
Vpisovanje pri potovalnem uradu »Aurora«, U. Cicerone št. 4, tel. 60-261.

PREJŠNJO NEDELJO

Uspel tradicionalni izlet openskih partizanov na Čaven

Postanek pred spomenikom padlim v Štanjelu - Na Čavnu ni manjkalo ne hrane ne pijače ne petja

Navsezgodaj jutraj so se izletniki zbrali pred Prosvetnim domom, da se z avtobusi in avtomobili odpeljejo na Čaven. Prva postaja je bila v Štanjelu, kjer jih je sprejela delegacija Zveze borcev in pospremljaganz vencev je v imenu openskih partizanov sprejeli Zvonko Malalan, ki se je spomnil vaščanov, ki so padli v bitkah pri Štanjelu in poudaril, da njihovo življenje, kot vseh ostalih, ni bilo zaman žrtvano. Seme, ki so ga oni v borbi sejali, je skalo in rodilo zdrav in čvrst rod, ki se zaveda svoje dolžnosti in bo znal čuvati sadove svobode pridobljene v narodnosvobodni vojni. Jože Abram, član Zveze borcev iz Štanjela, je v svojem pozdravu podčrtal tudi vlogo Kosovelove brigade v bitki za Štanjel.

Ko so izletniki prispeli na Čaven, so jim postregli najprej s kuhinjskimi klobasami in domačim vinom. Oglasila se je harmonika in še pred kosilom se je razlegala po vsem Trnovskem slovenska pesem. Mnogi izletniki so se podali v okolico Čavna in nekateri drznejo celo na Kucej. Medtem je kuhar Milan pripravil s svojimi pomočniki odlično pastašuto, saj so jo vsi pojedli s slastjo, ker apetit ni manjkal nobenemu. Vse so dobro zalili z vinom, harmonikar Zvonko je nategnil meh in vse se je zbralo okrog njega in prepevalo na vso moč partizanske in druge narodne motive.

Prispevki

Namesto cvetja na grob pokojnega Antona Bandija daruje družina Lovrenca Štranja 10.000 lir za PD Valentin Vodnik.

V spomin Ljudmile Abram daruje Ignac Marc 5.000 lir za Dobrodelno društvo.

V spomin tete Ljudmile Abram-Cerkvenič daruje Ivan Cerkvenič (Maribor) 3.500 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Petra Petarosa daruje družina Racman iz Gročane 15.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Avgusta Pahorja daruje Ivanka Wilhelm 5.000 lir za SPD Tabor - Opčine.

Ob poklonitvi cvetja na grob Marije Dolenc darujejo sosedje ostalo vsoto 6.000 lir za PD Lipa.

Namesto cvetja na grob Milke Abram roj. Cerkvenič daruje Adalinda Castellani z družino 5.000 lir za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Pepija Bogateca darujeta Dana in Milko Boje, Kriz, 5.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Krizu.

Ob 13. obletnici smrti drage mame Anice darujeta hčerki Anita in Marija 5.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Martina Stublja darujeta družini Cesar Viktor in Ravbar Boris 15.000 lir za spomenik padlim v NOB v Repnihu.

24. MEDNARODNE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE

16. AVGUSTA

Kozarac: »Djuka Begović«
Fabijan Sovagović, Zagreb

17., 18., 19. AVGUSTA

Folklor

Polinezijski plesi

Tiare Tahiti

Veliki balet Tahiti

20. AVGUSTA

Andrić: »Pogovor z Goyom«

Andrej Kurent, Ljubljana

21. AVGUSTA

Pantomima

Andres Valdes, Ljubljana

22. AVGUSTA

Koncerti

The Camera of the University

of Maryland, Baltimore County,

USA

Zborovski koncert

23. AVGUSTA

Cankar-Povše: »Martin Kačur«

Primorsko dramsko gledališče,

Nova Gorica

25., 26. AVGUSTA

Gledališče

Fornazzi: »Občinski kurir Švejk«

v tretji svetovni reformi»

Satirni kabaret »Metla«

Vse prireditve bodo v Krizankah v poletnem gledališču, cerkvi, malem dvorcu, predvsem ali viteški dvorci.

Informacije in prodaja vstopnic

FESTIVAL LJUBLJANA

Trg francoske revolucije 1

61000 Ljubljana, Jugoslavija

Tel.: 21-838, 24-757

streže pražena kara = prihranek

Sveže pražena kava pomeni prihranek, ker da več škodljivih okusov in dišečih kave.

CREMCAFFÈ pravi kavo vsak dan in jo sproti vsak dan dostavlja CREMCAFFÈ Vam daje vedno vse najboljše

Cremcaffè PRIMO ROVIS

PRŽARNA: UL. PIGAFETTA 6/1 - Tel. 820.747 - Industrijske cone PUNTO FRANCO VECCHIO Skladišče 10 - Tel. 29.210

DEGUSTACIJA: TRG CARLO GOLDONI 10 - Telefoni 793.735 - 750.575

IRST - U. Boccaccio 3 POŽAR ARTEMIO
Telefon 414161

TOVORNI PREVOZI

AUTORALLY PAHOR GIORGIO
Ulica Zonta 3/a, tel. 69-250

- Nadomestni deli za: fiat, austin, renault, peugeot, ford, volkswagen - nsu, opel
- Oprema za rally
- Gume: Michelin - Uniroyal - Kleber - Dunlop.
- Originalni nadomestni deli: Lucas, Marrelli, Ferodo, Abarth - VDO.

SPLOŠNA OPREMA

Korsic

od obrtniških izkušenj v trgovinsko dejavnost
— SERIJSKO POHIŠTVO
— POHIŠTVO PO MERI
— PREUREDTVE
— POHIŠTVO ZA TERASE IN VRTOVE

TRST, U. S. Cilino 38 (pri cerkvi sv. Ivana), tel. 54-390

Odkrili so zgodovinsko važne ostanke rimske vile iz dobe cesarja Avgusta

Po mnenju dr. Scottijeve, Kras skriva še mnogo rimskih ostankov

Nedaleč od križišča, ki iz Nabrežine pelje v Silvano, v smeri proti Sesljanu, si gradi hišo in trgovino Karlo Rolić. Ko stopim iz avta in imam občutek, da je to navadno gradbišče, kot jih je toliko po naših vaseh, a ko zagledam ženo s štiriletnim otrokom, ki se pripogiba k tlom, vem, da sem prišel na cilj. Zena je namreč dr. arheologinja Francja Scotti iz skrbništva za spomeniško varstvo, predmet njenega zanimanja pa je kup kameňa, ki ga natančno pregleduje. Ko se predstavi, pokliče še svojega moža in se z otrokom napoti proti veliki tritikoni ploskvi, ki je v raznih delih tlakovana z malimi kockami iz opeke in ki je v sredini pokrita s polvinolom. Pred mano je tlak rimske vile. Scottijeva prične tlači z razloz, medtem ko se otroka potika po gradbišču. Vila je, po mnenju arheologinje, iz dobe cesarja Avgusta približno iz leta 20 pr. n. št. V dokaz te trditve navaja keramične ostanke, amfore in bronasti kovance, ki so ga našli na podu iz avgustovske dobe 10. - 3. leta pr. n. št., zapustili pa so jo po vsej verjetnosti za časa cesarja Tiberija v letu 30 po n. št. Tu se arheologinja zamisli in prizna, da je ta opustitev popolna zagonetka, saj ni nobenega znaka požara, vzroki bodo po vsej verjetnosti ostali neznani. Vila se nahaja v neposredni bližini kamnoloma Montecatini in nedaleč od nje je morala biti rimska cesta, ki je peljala v Ogled. Scottijeva pripomi, da bi jo odkrile te ceste bistvene važnosti za spoznavanje zgodovine naših krajev. Odkritje te ceste pa je zelo težavno, saj na našem Krasu niso Rimljani uporabljali sistemov tlakovanja cest, ki je znano drugje in ki omogoča z raz-

Ce greste na dopust v Jugoslavijo, lahko dobite

PRIMORSKI DNEVNIK

v skoraj vse letoviške kraje.

Za 14 dni stane Primorski dnevnik 1.300 lir.

Prosimo Vas samo, da nas pravčasno obvestite, kdaj odpotujete in istočasno, kdaj se vrnete.

O vsaki spremembi bi želeli biti obveščeni vsaj en teden prej.

Uprava in uredništvo PRIMORSKEGA DNEVNIKA

danes ob obali

KINO

KOPER: ob 18. in 20.30 ameriški: RDECI GUSAR.

IZOLA: ob 18. in 20.30 ameriški: RYANOVA HOL.

ŠKOFIJE: ob 17. in 20. italijanski: TUDI ANGELI STRELJAJO Z DESNO.

PIRAN: ob 18. in 20.30 nemški: JIMMY SE BLIZA MAVRICI.

PORTOROŽ: ob 20.30 nemški: S CIMA SE UKVARJAJO SPOŠTOVANE GOSPE.

TRGOVINE

Danes popoldne bodo dežurale:

V Kopru samopostrežna trgovina v Zustrni.

V Izoli: Turopoljac v Pittonijevi ulici, Nanos v Dantjevi ulici in KZ v Ljubljanski ulici.

V Piranu: Samopostrežba in Sadje zelenjava na Zelenjenem trgu in mesnica Agraria na Kidricevem nabrežju.

V Portorožu: samopostrežba Nanos in mesnica Emona.

V Luciji: market Nanos.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Cez nedeljo je organizirana v vseh treh obalnih mestih celodnevna in nočna zdravniška služba, prav tako pa bodo dežurale tudi lekarnice.

PREJŠNJO SOBOTO IN NEDELJO

Odlično uspel praznik 10-letnice ŠD Sokol

V soboto in nedeljo je ŠD Sokol iz Nabrežine priredilo na lastnem odbojarskem igrišču praznik s plesom in kulturnim programom. Zaradi slabega vremena je bil praznik odložen za teden dni in tako je nekaj kulturnih točk odpadlo, med katerimi

KULTURNO PISMO IZ KOPRA

«Prodana nevesta» zagrebški «Lado» in koncert v Brju

Odlično se je izkazal poroki pevski zbor iz Radiš pri Celovcu

Muhasto poletje ni zaustavilo toka kulturnih prireditvev ob obali. Omenil bi le dve, ki sem se jih udeležil: v Portorožu: gostovanje ljubljanske Opere in nato plesnega ansambla «Lado» iz Zagreba, medtem ko, žal, nisem mogel prisostvovati koncertu umetnikov Boljšoj teatra iz Moskve.

V prvi polovici prejšnjega meseca je ljubljanska Opera uprizorila na poletnem odru v Portorožu Smetanov. Prodano nevesto. Glede na renome, ki si ga je ustanova pridobila že leta nazaj z nizom izvrstno izvedenih opernih del tako iz domače kakor iz svetovne produkcije in včasih z naravnost vrhunskimi ostvavitvami v pevskem in režiserskem pogledu široko seznanjala poslušalce na tem ustvarjalnem področju, smo pričakovali dobro predstavo, vendar tako nezanimive predstave v uprizoritvi tega dela že leta in leta nazaj ne pomnim. Gotovo so temu bile vzrok tudi težave zaradi neustreznega grajenega odra oziroma orkestrskega prostora, ki ne dopušta polne medsebojne slinosti v orkestru samem, pa tudi ne med orkestrom in pevci. Zaradi tega je prihajalo do nekompaktosti in samem orkestru in v odnosu na dogajanje na odru. Uvertura, zlasti neskladna v igri godal, ni dosegla tiste plastičnosti, ki bi navdušujoče učinkovala in kljub živahni razigranosti v svojem konceptu ni ustvarila oziroma nakazala tistega vzdušja, ki je tako značilno za celotni nadaljnji razvoj te opere.

Režija je Debeveva, kadar je označeno na plakatu, vendar je dogajanje na odru ohranilo v glavnem le situacijske premike in grupiranje, pogrešali pa smo tisto dinamčnost, ki nastaja lahko samo v živem spenjanju prvin pevsko igralskega kreiranja in celotnega dramskega razvoja, podprtega v orkestrskem dogajanju, ki čemur je vselej težila prav Debeveva režija, od katere so v tem primeru ostali le še okviri. Uporizoritev zahteva obnove in osvežitve, ker je zapadla v občutno stagnacijo. Med nosilci vlog sta se odlikovala Karlo Jerić, ki je pevsko in zlasti igralško ustvaril pristen lik Vaska, in Zdenko Zivkova, ki je Marinka, toda bolj v pevsko interpretativnem pogledu, kajti v igralskem podoba mlade dekleta še ni določene izobiljivosti.

Kecala je kot gost kreiral Andrej Malachovski, ki ima lep glas v srednjem in zgornjem delu svojega obsega. Vendar ni prepričljivo ostvaril ženinovega posredovalca, ki v razgreti vni svojega posla ne ti napeto živahno in vedno razpoloženo ter s tem ozarja celotno dogajanje. Težko nas osvoji interpretacija, ki ni blizu povzračenosti na visoki in pevski ravni, ki jo poznamo v likih Betetta, Korošca, Krizaja in Zarka Čevčija.

V ostalih vlogah so nastopili Rajko Korinjak kot Janko, dalje Božena Glavakova, Nada Sešek, Sonja Hecvarjeva, Anton Prus, Stane Korinjak, Slavko Štrukelj in Dušan Sprajcar.

Predstavo je vodil dirigent Ciril Četko.

Prizadevanje Avditorija v Portorožu v pogledu organiziranja poletnih umetniških prireditev je prešlo svoje zadoščenje na večer folklorne plesne mozaika, ki ga je na odru poletnega gledališča predstavil ansambl «Lado» iz Zagreba. Zapustil je občutje zadovoljstva. Kot profesionalna plesna skupina obvlada ples do visoke dovršenosti, vendar istočasno močno deluje v svoji izraznosti, iz katere vije prvinost ljudskega čustvovanja in doživljajski pristojnosti. Čeprav so plesi z raznih področij in raznih posebnosti zajeti v koreografske priredbe, so vendar oblikovani v mehan svojih slogovnih ljudskih značilnosti. Vsa plesa imajo svojo izrazito podobo, svojo prečiščeno kreativno dinamiko, ki se skuša izogniti odvisnim plesnim spretnostim. To je celotnemu sporedu vtisnilo občutje pristnosti doživljenja in svežine.

Pozornost je bila posvečena tudi instrumentalnim skupinam. Poleg skrbne priprave so tudi v muzikalnem pogledu nudile svoj dober delež, da je bil vsak ples povezan v enoten dogajalni tok. Skupina nam je predstavila: Tančice iz otoka Krka; v enoto povezano tri ples iz Like - Paun, Lislo kolo in Tanac; silvenski ples iz Režije Pod to goro Kaninovo; Šopsko kolo; Drmeš; ples iz vzhodne Srbije - Lomsko, Čačak in Katanica; iz Bačke Bunjevačko momačko kolo; Lindjo, dalmatinsko kolo Posokorin; ženski ciganski ples iz okolice Vranja Duj, duj; Osovoško kolo; ples z Osovoške planine v Makedoniji; Podravske svate, prikaz dveh obrednih odlomkov iz svatovanskih običajev na podravskem območju.

Ob koncu naj omenim še srečanje pevskih zborov na Brju nad Vipavsko dolino, kjer so nastopili domači mešani zbor pod vodstvom Stanke Benka, moški zbor iz Podgore pod vodstvom Marijana Cigliča, zbor iz Trebč, ki ga vodi Mirko Guštin, zbor Razpotje iz Opla pod vodstvom Leopolda Korena, mešani, lahko bi rekli mladinski zbor iz Radiš blizu Celovca, ki ga vodi Simej Wulrich in mešani zbor iz Dornberka pod vodstvom Jožka Hareja. Razen koroškega zbora poznamo vse ostale z nastopov na prireditvi.

vah «Primorska poje» in drugih pevskih manifestacijah. Za vse lahko rečemo, da so se skrbno pripravili in bili celo nekoliko boljše kakor pomladi na revijah. Zlasti velja to za zbora iz Dornberka in Podgore. Srečanje, ki so ga domačini s posebno vneto dobro pripravili, je bilo toliko bolj zanimivo, ker smo lahko pozdravili koroške mlade pevce. V svojih mehkih in čistih glasovih so nam dovolj prepričljivo prikazali svojo ljudsko pesem, ki je tudi pri naših pevcih in poslušalcih tako priljubljena. Zbor zvenel ubrano in njegov izraz je spontan in prisrčen, skoro intimen. Te pevce si želimo še poslušati, in upajmo, da nam bo v prihodnje še dana priložnost. Gre pa vse priznanje Stanku Benku, ki se je za gostovanje koroškega zbora še posebno zavzel in tudi uspel.

Ivan Silić

Klavdij Palčić v «Kraški galeriji»

V «Kraški galeriji» v Repnu se nadaljuje razstava del, ki jih je pripravil znani tržiški slovenski slikar prof. Klavdij Palčić. Razstava zablja ob nedeljah in praznikih, ko je odprta za občinstvo, veliko ljudi.

ŽE DRUGIČ V PONOVO OŽIVLJENEM ISTRSKEM MESTECU

Neverjetno bogato likovno izživiljanje ki pa je v glavnem vezano na poletje

Trenutno imajo v Grožnjanu tri kolektivne in več samostojnih razstav

Preskočili ali prezešli, ali ga dovolj ne upoštevajo in ostane pregled nepopoln. Toda v Grožnjanu je na desetine slikarjev ali saj njihovih del, tudi če ne upoštevamo kolektivne razstave, ki se je udeležilo kakih 30 likovnikov iz vse Jugoslavije v obnovljeni grožnjanski umetniški gale-tiji, ki so jo odprli že pred obilnim mesecem na dan borca. V adaptirani stavbi, ki je sama na sebi dragocen spomenik grožnjanske preteklosti, so grožnjanski umetniki ter umetniki iz drugih predelov Jugoslavije, dobili primeren prostor za razstavljanje svojih del za skupinske likovne manifestacije. Za Grožnjano, za majhno mestec, bi bilo dovolj že to, toda rekli smo že, da je v Grožnjanu vrsta galerij, tako da človek ne ve, kje bi pravzaprav začel.

Začeli bomo z galerijo oziroma razstavo v eni najstarejših grožnjanskih hiš, s «stara kovačnica», v kateri si je ustvaril svoj občinski studio, svoj občinski dom in svojo galerijo Jože Spacal, ki je v tej sezoni že preobložen z delom, saj bo priredil v letošnji jeseni kar sedem razstav, med katerimi tudi eno v Beogradu in eno v Mladu. V svoji galeriji, v «stari kovačnici», je Jože Spacal razstavil vrsto svojih najnovejših listov, nov ciklus serigrafij, kjer

se stikata najnovejša tehnika oziroma tehnologija z večno naravo, kjer se namreč preprost sad, kostanj, poveže z elektronskim vezjem in podobnimi znaki sodobne tehnike. Sicer nam bo do Spacalovih razstavljenih delih še največ povedali sami naslovi razbošenih listov kot na primer «Jesen» ki veter, nadalje «Vizija 2000» ali pa «Erupcija», to se pravi izbruh, pri katerem pa ne letijo v zrak lava, skale in zemlja, pač pa bruha v zrak kostanje, v jezici ali gol. Tu je «Jesenska ptica» in cela vrsta podobnih motivov, ki stružeje omenjeno vezje z rjavo, zeleno in srebrno osnovo in kostanji. Končno so tu še «Kraška jesen» in nekateri manjši motivi zaključujoče s «Poletnim vetro» v dveh verzijah. Vsekarer gre za lep prikaz novejšega ustvarjanja tega znanega ljubljanskega likovnika, ki po rodu s Krasa in ki se uveljavlja tudi na drugih področjih umetniške dejavnosti.

V Grožnjanu imamo trenutno tudi dve pomembnejši kolektivni razstavi, mimo že omenjene velike razstave. Gre za razstavo, ki jo prirejajo umetniki iz Subotice ter za razstavo, ki jo prirejajo slikarji in kiparji s Kosovega. Umetniki iz Subotice, med katerimi so tudi likovniki madžarske narodnosti, so ustvarili lepo galerijo in v njej dokaj bogato razstavo pod naslovom «Likovni susreti», to se pravi likovno srečanje. Razstava bo trajala do 12. t.m. in sprejme v več gostov z deli Razije Vile Poznovice. Subotška umetnica je razobesila pet zanimivih gvašev, v glavnem v črno-rdeči barvi. Vistem delu galerije so razobesili Zoran Petrovič štiri olja na lesu, Nemeš F. Edit pet keramičnih plastik z nekakšno fantastično motiviko, Irena in Jožef Todjerski pa sta razstavila prav tako nekaj zelo lepih keramičnih del, ki bi jih lahko označili kot uporabno keramiko, saj gre za lepo oblikovane in se lepše ološene pladnje, vaze in podobne predmete za kulturno opremljeno stanovanje.

Gabor Siladi je razstavil tri lepe tempero, Milan Poznovica pa pet prav tako lepih akvarelov. Zanimanja vredni so barvni grafični listi, ki jih je razstavil Eija Markkanen Lahti, ki ni Subotčan, pač pa menda Finca, ki nastopa v galeriji subotških umetnikov.

Subotški umetniki pa se predstavljajo «kolektivno» tudi v drugi galeriji, le da je tu zbrana različna keramika. Morda je na svoj način ta razstava prav tako zanimiva kot prva, ker umetniki, ki se ukvarjajo s tovrstno dejavnostjo, v svojih keramičnih delih upodabljajo tudi krajevno motiviko in so zato posebno nekateri keramični pladnji, stenski okrasi in obseki vsekarer zanimivi, prikupni, lepi.

Na svoj način je zanimiva tudi kolektivna razstava umetnikov s Kosovega. Tu razstavljajo svoja dela devet umetnikov iz tega najbolj južnega dela Jugoslavije. Pravzaprav je trenutno na gostovanju v Grožnjanu v galeriji, ki je tik Spacalove «stara kovačnica», tretja skupina umetnikov kluba kosovskih likovnikov, ki združuje 40 članov. Do prvega septembra razstavljajo tu Hamdi Bardi, Bashim Berisha, Bedri Emra, Krypja, Garić Tomislav, Halil Muharri in Penić Milorad. Gostje s Kosovega so svojo razstavo priredili v stavbi, ki je pravzaprav pravzaprav nadaljevanje njihove razstave na spomladanskem salonu ULUK, ki ga vsako leto priredijo v Prištini.

V galeriji «Z» je trenutno raz-

stavljenih šest olj s podpisom Karla Zelenka. Karel Zelenko je znan kot grafični mojster. Toda tokrat se predstavlja z olji, ki so le v drugi tehniki izdelani isti motivi, v glavnem ciklus iz cirakusa, ki prepričljivo prikazuje tragično osamljenost in morda tudi anahronističnost cirakuskih likov. Poleg njegovih olj je v tej galeriji razstavljenih še veliko keramičnih izdelkov umetnikov žene Sonje Rauter-Zelenkove, ki vzbujajo zanimanje vsakogar, ki ga pot zanese v galerijo.

Tu blizu je tudi galerija srbskega likovnega umetnika Miroslava Bajčiča. Pravzaprav je srbski likovnik svoji galeriji dal naslov «Studio-Baja» in imamo v njem možnost videti cel niz risb z motivom človeka. Reklji bi, da gre za ciklus moških in ženskih aktov. Ob teh delih pa je razbošenih veliko, olj, ki pa se ne ločujejo od že omenjenih risb le po tehniki, pač pa tudi po motiviki, saj gre za nekakšne mozaike, ki s figurativno umetnostjo risb nimajo nikakršne zveze.

Znani ljubljanski mikrobolog in univerzitetni profesor dr. Miha Likar je v svoji galeriji «Ars medica» priredil razstavo del dveh mladih slovenskih likovnikov, ki živita sicer v bolnišnici, a se ukvarjata tudi s likovnim izživiljanjem. Njuno poklicno delo se

KNJIGA PARTIZANSKEGA HUMORJA

«HUDI ČASI VEDRO ČELO»

Pod naslovom HUDI ČASI VEDRO ČELO in podnaslovom IZBOR PRIGOD, ANEKDOT IN DOMISLIC IZ NOV je v sodelovanju s časopisnim podjetjem Pavliha izšla založba Mladinska knjiga prikupno opremljeno in začetno knjigo partizanskega humorja. Humoriistične knjige na slovenskem knjižnem trgu na splošno niso pogoste. Tudi knjige z izključno partizanskim humorjem doslej nismo imeli. Zato je toliko bolj zanimiva ta knjiga, za katero je gradivo zbralo uredništvo Pavlihe ob tridesetih obletnici slovenskega humoriističnega časnika in ga tako v tiskani besedi ohranilo potomcem, obenem pa tudi približalo današnemu človeku.

V svoji spremni besedi h knjigi pravi uredništvo, da Slovenci žal še nimamo zbrane partizanskega humorja. Objavljene je bilo le nekaj drobcev. Marsikaj pa je sploh ostalo nezapisano. A ko so uredniki začeli zbirati gradivo, se je izkazalo, da je tega več kot so sprva mislili.

V dokumentaciji Muzeja ljudske revolucije in Inštituta za zgodovi-

no delavskega gibanja so našli zgovorne sledbe o tem, da je med vojno izhajalo v Sloveniji nad 20 partizanskih humoriističnih listov in lističev. Seveda neredno in navadno v najbolj preprosti izvedbi. Razen tega pa uredništvo ob pripravi knjige partizanskega humorja ni moglo mimo obilice tovrstnega gradiva v drugih republikah, saj je bil osvobodilni boj en sam, slovenski partizan pa se je bojeval in se smejal tudi daleč od svoje ožje domovine. Prav iz teh humoriističnih zapisov pa veje spoznanje, da res ni pomembno kakšne narodnosti je borec za svobodo.

Seveda je bilo mogoče v knjigo zajeti le delček tega gradiva, pri čemer pa so se uredniki potrudili, da so zajeli v ožji izbor motivno čimbolj pestre in zanimive anekdote, črtice in druge humoriistične sestavke. Potrudili so se, da bi bila knjiga razumljiva tudi za najmlajše bralce, zato so knjigi dodali tudi poseben slovarček partizanskih izrazov in manj znanih besed.

Tako imamo pred seboj začetno knjigo prikupnega formata, v katero je uredniški odbor (Milan A. Pih, Ludvik Burger, Borut Ingolič, Božo Kos, Drago Selinger in Irena Špenk) uvrstil obilico gradiva, ki obsega nič manj kot 614 strani teksta. Gradivo so dali na razpolago Muzej ljudske revolucije, Inštitut za zgodovino delavskega gibanja, Narodna in univerzitetna knjižnica, vse iz Ljubljane, Muzej revolucije naroda Hrvatske in Inštitut za historijo radniškega pokreta v Zagrebu ter Muzej narodne revolucije Istre v Pulju. Anekdote in drugo gradivo, ki je objavljeno v knjigi, pa je bilo sicer objavljeno v Pavlihi, Borcu, časopisu TV 15, nekaj anekdot pa v nekaterih drugih revijah. Vsekarer moramo omeniti še razstavo v galeriji «1+», kjer razstavlja Zdravkovič. Ta je prišel sem sedem barvnih risb, ki imajo vse enak naslov, in sicer «Image a M'changelov». Gre za zanimiva dela ne preveleke prednosti, zanimiva pa so tudi keramična dela, ki jih zasledimo v isti galeriji. Gre za vaze, krožnike, obseke in podobno umetniško izdelano keramiko, katere bogastvo se kaže tudi v sododnji galeriji, v kateri, ki jo imata poletni in pozimi odprto zagon Kozlovic, kjer je na ogled zares izredno bogastvo drobcev in tudi večje, zahtevnejše keramike, saj dobimo pri Kozlovicovi drobce umetniško izdelane prstane, ogrlice, obseke, pa celo kompletne keramične servise ali stenske okrase z resnično umetniškim okusom izdelane in pološčne.

V začetku smo rekli, da bi ne bilo nič čudnega, če bi koga preskočili ali spregledali. To ni le možno, pač pa celo nujno, kajti Grožnjana je za mnoge likovnike le občasno bivališče in zato so med tednom nekatere galerije zaprte. Teh si prav gotovo nismo mogli ogledati in zato nas bo prav gotovo ponovno pripeljala v to mestec, ki vsekakor zasluži obisk.

Sl. Ru.

Ob poslednji številki «Obale» in «Srečanj»

V nekajednebnem prestopu sta v začetku avgusta med bralce in naročnike prišli novi številki revij «Obala» (štev. 31-2, v spremeni nem formatu) ter «Srečanja» (štev. 47) obenem z njima pa je prišla druga številka «Literarnega lista», ki ga skupaj izdajata tri primorske revije v Jugoslaviji (poleg obeh omenjenih še «Lidrijski razgledi»). Reviji izhajata z zamudo, ki je zlasti pri «Srečanjih» izjemna in zgovorna; zadnja dvojna številka je novogoriškega periodika (štev. 45-6) je izšla pred tridesetimi meseci, prav tako dvojna zadnja koprška «Obala» (štev. 29-30) pa je datirana iz decembra 1975. Taka zamuda in vsebina, ki nam jo novi številki revij ponujata, znova kažejo na krizo, v katero je jugoslovanski primorski periodični tisk zašel v zadnjih treh letih.

Kriza je zlasti občutna pri «Srečanjih», ki so svojo periodičnost (ta je še od samih začetkov revije v letu 1966 močno šepala) posem izničili obenem pa temu nedostatu (periodičnosti je prava prav eden glavnih elementov, ki upravičuje obstoj in delovanje revije) v zadnjih treh letih ni skušala dati ekvivalenta v kvaliteti pa tudi kvantiteti izraženi s strani posameznih števk, za kar so si prizadevali prvi letniki. Nova številka pa poleg zares skromne vsebine dokazuje spričevalo o slabu opravljenem delu lectorja in tehničnega urednika.

Če začnemo pri napakah slednjega, potem mu naprtno krivdo za ovitek, ki prinaša povsem isti motiv (glava matere, delo slikarja Rafaela Nemca) kot številka 32 iz leta 1971 s to razliko, da je bil ovitek številke iz leta 1971 grafično bolj uspešen. Težko je da lje razumeti, da revija ne navaja nikjer dela svojega izida; podatek, da izhaja deseto leto, gotovo ne zadostuje. Začetne napake pozornega bralca zagotovo motijo, tako kot ugotovitve, da se lektor (ali korektor) ni mnogo trudil, da bi vsaj tokrat popravil slab vtis iz prejšnjih števk (če je nekdo pre-

vajalec članka, se v kazalu ne more navajati kot avtor; grafični znaki so tudi zato, da razčlenijo jejo posamezne dele članka, ne pa da enotni dokazujejo, da za dolžne delavce uredništva objavljene gradiva sploh ni pregledal pred objavo).

Pojdimo dalje in zaustavimo se pri vsebini, ki je razdeljena na tri poglavja (aktualna tema, članik in razprave ter prevodi in predstavitve). Na prvem mestu je objavljen gradivo «okroglo mize» o razvoju in perspektivah gospodarstva severne Primorske, ki je polet Lahove razprave «Vidiki političnega razvoja Slovenije s posebnim ozirom na Posočje» najpomembnejši del vsebine. K aktualnim temam soili tudi Sušmeljev pregled o razvoju po osvoboditvi v občini N. Gorici ter Felčevu načrtovanje centra za mentalno zdravljenje v Novi Gorici.

Revija nato objavlja dokumentacijo o nameravani izgradnji kulturnega doma v Novi Gorici, prispevek Zoltana Jana o problematiki krajevnih publikacij (avtor ga je pred tem že objavil v «Sodobnosti») ter, kot kaže, šolsko nalogo M. Venierja ob 30-letnici osvoboditve. Če omenimo še prelobo govora Galana Fogarja (ne Fogarja) kot pise revija) ob odprtju spomenika zapornikov v Zdravčini decembra 1975 ter Kovčev pregled likovne sezone (1974-1975) v ajdovski galeriji, potem je iz vsebine številke označeno prav vse.

Za štirinajstmesečni molk je objavljeno vse prenelo, čeprav posameznim objavljentim prispevkom ne moremo odkriti vrednosti. Že objavljene prispevke (Zoltanov) in dijaškega spisa pa ne bi bilo potrebno objaviti, prav tako pa tudi objava gradiva o kulturnem domu v Novi Gorici zojuje prostorski delokrog.

Revija «Obala», ki je zaradi li-

goriško revijo in dokazuje višjo uredniško kulturo.

Vsebina je posvečena stote-mu jubileju koprškega učiteljskega (prispevek M. Ribičica, S. Vilharja, M. Marušiča in A. Jelencina), potem slede aktualni članki kot I. vana Loeza pregled zasednega sektorja malega gospodarstva v občini Koper, Marije Vogričeve prispevek o usposabljanju delegatov ter avtorjev Černelčeve in Smerdelja o šoli prihodnosti. To ne Rački nato razmišlja o likovnem ustvarjanju bolgarskega kipa (živi stalno v Kopru) Dimca Pavlova, ki je za revijo pri-speval tudi likovne priloge; sledi-jo še tri ocene o praksi izdanih knjigah. Vsebina «Obale» je sicer vsaj na pogled pestrejša od «Srečanj», toda predhodne številke so bile vendarle bogatejše. Manj je bilo takih «mašil» (gradivo o stoletnici učiteljskega), ki se iz obzora premaknejo v osrednji del vsebine. V preteklosti so se zlasti «Srečanja» pri tem izkazovala in nekontrolirano ponatiskovala različno gradivo.

Povrtno se k uvodni konstataciji, da zadnji številki obeh revij potrjujejo njun krizni položaj. Če naj bi iskali po vzrokih zanj, potem bi razni namoč lahkotno in enostavno, ko bi nastale razme-re naprtili materialnim pogojem. Kriza ima zagotovo še druge vzroke. Zdi se skoraj nemogoče, da je ob prvi poplavi najrazličnejših publikacij mogoče zastavljati kvaliteten raven treh revij na jugoslovanskem delu Primorske in naj je vsebina še tako tesno vezana na področje, na katerem izhajajo (obalno-kraški, pa, severna Primorska in idrijsko-cerkovski področje). Danes obravnavajo to problematiko še tednik «Primorske novice», pa različna tovarniška in druga glasila. Enakovredno pa sosednja revija revija tiska v Trstu. Pojavlja se nesorazmerje med številom občil na eni strani ter problematiko (ki naj bi jo občila pri-nasala) in pisci na drugi strani.

ZANIMIVA FILMSKA PRIREDITEV

Ameriški film sedemdesetih let še vedno

na prvem mestu?

V torek, 17. avgusta bo nova filmska manifestacija obogaila tržiško poletje: na pobudo Avtonomne ustanove za gostinstvo in turizem bo v sodelovanju s klubom «La Cappella Underground» na Gradu Sv. Justa organiziral ciklus ameriškega filma 70. let, v katerem bo prikazanih in italijanski verziji do 31. avgusta skupno 30 filmov (dva na večer, od 21. ure dalje), ki so jih režirali nekateri izmed največjih ameriških režiserjev, ki so se uveljavili v tem desetletju. Ciklus je pripravil Lorenzo Codelli, ki pa je zaradi nesoglasij umaknil ime iz programa.

Manifestacija se predstavlja kot pravi filmski festival, čeprav gre za filme, ki so več ali manj že

URLAUB

Kaku tu... da Ti se lete? Niste šle?... kaj jest znam kam?... Pestme dejl... Te pruosme

(moučme) ...sno ble ja! ... n'o nuč in an [dan!]

Uos'n ur uazarle z autan, pou žarnade jestak za sp't... za kej jest al pet se p'hat delat filo tud' za sc't!

ZIMMER FREI. GASTHAUS... (WILLKOMMEN... takšne table... use pousuot... Ma...kaku?...Se zgrešo mejo? NE! ...ma Nemco ...s kuota v [kuot!]

Taku ...dave ...na use zgude AUF! ...damu ...sno tjele forte, da ni knn ...HANS MIT HILDE...vre sis tendo u našim kuorte!

Sn zaru z autan čje u štalo, use razlužo in skuco uan, ...jest ...bon rajše te pačivo, uone pej ...nej bojo tn!

Atilij Kralj

krožili po italijanskih kinodvoranah; pogrešamo le to, da organizatorji niso poskusili uvoziti in predvajati nekaterih izmed takih filmov, ki v Italijo niso prišli. Najzanimivejša priložnost, ki bi jo bila morala nuditi manifestacija, je se zdel v začetku tridenne seminar nekaterih izmed največjih poznavalcev ameriškega filma iz raznih držav; od tega seminarja pa žal ni prišlo. Nadomestili sta ga dve sicer zanimivi predavanji italijanskega raziskovalke Giuliane Muscio, ki bo govorila o didaktičnih sistemih za film v ZDA, toraj o argumentu, ki ga je direktno spoznala, ter Thomasa Elsaesserja, ki poučuje filozofijo in film na univerzah v Berlinu in v Norwiche; to predavanje o estetiki in politiki v novem ameriškem filmu posebno priporočamo.

Klub tem in še nekaterim pomislekom moramo poudariti, da gre za zanimivo manifestacijo, v kateri bo zbranih veliko pomembnih filmov. Upamo, namreč,

Sergij Grmek

(Nadaljevanje na 6. strani)

Reško-istrski reviji «Dometi» in «Istra»

Kot izhajajo na osvobojenem delu Slovenskega Primorja tri literarne revije («Srečanja», «Obala» in «Lidrijski razgledi») tako izhajata že več let v osvobojeni hrvaški Istri in na Reki podobni reviji: «DOMETI» na Reki in «ISTRA» v Pulju. Senada bi bila podrobnejša primerjava slednjih dveh s prvimi tremi navdušeno poučna in zanimiva, toda sprito prostorski razlogov se moramo omejiti le na krajsio informacijo o zadnjih dveh številkah obeh omenjenih hrvaških revij.

Najstarejša je puljska ISTRA, saj izhaja že 14. leto, izdaja jo dnevnik GLAS ISTRE, gl. in odg. urednik je mladi Mario Kalčić. Sredni sotrudnikov pa šteje kar 30 oseb, format je za revije največje, papir najboljši, tisk pa prav tak, obseg brez reklamnih strani — 114 strani. Vsebina zadnje, pete, letošnje številke: Okrogla miza o turizmu, Kazimir Prebilo-vič. O uprašjanju periodizacije NOB, Branimir Donat. Pogled na delo Riharda Katalinica Jeretova, Ivan Svetič. Matošev beg in začete poti potepanja, A. G. Matoš. Pred tridesetimi leti (ponatis pozabljenega Matoševga feljtona iz leta 1904), Daniel Načinović. Zvane Marinič dotti Namotanac, Mario Kalčić. Novi dosežki čakavščine (o najnovejši novi zbirki znanega čakavskega pesnika Zvana Črnje «Bezak na tovar», Mirko Jurkić. Peti zvezek «Atti» Centra za zgodovinske raziskave v Rovinju (ta zvezek vsebuje tudi za Trst, za našo deželo FJK zanimiv prispevek Elia Apiha pod naslovom «Sui rapporti tra Istria e Friuli nell'età moderna» in Ivan Berloša: V spomin Viktorije Vitoličević (ki je bil ing. agronomije in med drugim napisal obširno delo iz preteklosti kmetijstva Istre od antike do 18. stoletja). — Tiska se v Pulju.

Revija DOMETI pa izhaja na Reki šele deveto leto in je po obli-

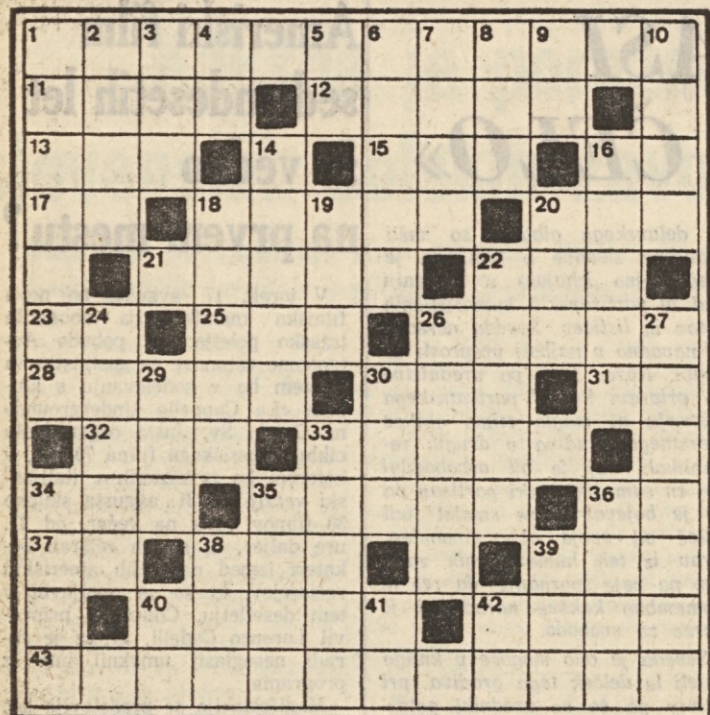
le 16 oseb, izdaja jo, «Izdavački centar Rijeka», sofinancirata jo pa kulturni skupnosti za Reko in za SR Hrvatsko. Samo uredništvo je sestavljeno le iz sedmih urednikov. Vsebina zadnje, šeste letošnje številke (brez 7 strani obsegajočih recenzij) pa je naslednja:

Nenad Mišević: Vozovi italijanskega marksizma, prevod iz ital.: Valentino Garretana. Uvod v raziskave iz zgodovine marksizma, Stran Vrcan: Ideologija in družba v delu Lucija Colletija, zopet prevod — L. Colletti: Marksizem: zanosit ali revolucija? in Achille Bonito Oliva: Proces, koncept in obnosa v italijanski umetnosti, Mladen Machiedo: Odkritje italijanskega simbolizma (Giovanni Pascoli, Agostino J. Sinadino), prevodi G. Pascoličevih in Sinadinojevih pesmi, Giacomo Montale in Giuseppe Ungaretti — prevodi njihovih pesmi — prevajalca Nikola Kraljić in G. Scotti. Ital. pesništvo odpora, Salvatore Quasimodo, Eugenio Montale in Giuseppe Ungaretti — prevodi njihovih pesmi — prevajalca Nikola Kraljić in G. Scotti. Mladen Machiedo: Ispanje identite (ob delu Prima Levija s prevodom Primo Levi: Oglik, dalje prevod iz časopisa «Il menabò» (1965) Edoardo Sanguineti: Traudung — Kvartet za ženski in tri moške glasove (prevred Nikola Kraljić), zopet prevod Nani Palestrini: Hočemo vse, četrti poglavje — FIAT prevajalec isti. Pod naslovom «Povodom» objavljata: Petar Strčić: Vladimir Nazor v očeh zgodovinarjev in Tomislav Marjan Bilosnić: Čitajot Nazorjevo partizansko poezijo.

Končno naj omenimo, da povezovalne med omenjenimi tremi slovenskimi in dvema hrvaškima revijama ni — čeprav bi bila na dani — razen izjeme Denisa Poniča, ki je za DOMETE prispeval recenzijo drame Pavla Lužana «Srebrne nitke» v Literarnih listih pa esej o Kosovelovih Konstrukcijah. Seveda bi bilo zaželeno večje sodelovanje vseh petih revij tudi z našim zamejstvom.

S. R.

KRŽANKA... z našim krajem

Rešitev križanke v torek

VODORAVNO: 1. evropska prebivalca, 11. scena, 12. človeku podobna žival, 13. pred nizozemskimi imeni, 15. najmanjše število, 16. oblika glagola biti, 17. Anton Vodnik, 18. priletna, 20. ples, 21. domača žival, 22. dvojica, 23. Karl Altmann, 25. ... in druga, 26. naš kraj, 28. pozitivna elektroda, 30. del živali, 31. Karlovac, 32. žensko ime, 33. nadležan, 34. oblika glagola biti, 35. naš odgovorni urednik (Gorazd), 36. berilij, 37. pantan, 38. obrok, 39. šolska ocena, 40. umerno, enako, 42. ime jugoslovanskega boksarja Parlova, 43. velikan slovenske književnosti.

NAVPIČNO: 1. Titova soproga, 2. boja, 3. dedna osnova, 4. oranje, 5. italijanski splošnik, 6. dramsko delo, spevoigra, 7. alkoholne pišče, 8. Nikolicevo ime, 9. predlog, 10. kajnova žrtev, 14. žensko ime, 16. luknja za streljanje, 18. dan v tednu, 19. ime filmske igralce Gardner, 20. nizki moški glas, 22. naši posmrtni ostanki, 24. Garibaldijeva žena, 26. ime filmske igralca Ustinova, 27. šolska miza ali odelj, 29. predavateljsko mizo, 29. slavilne pesmi, 30. divja mačka, 33. stol, 34. padec vode, 35. ugovor, prepoved v VS, 36. grška črka, 38. ameriško ime.

Nove «škode»

PRAGA, 14.

— Znana češkoslovaška tovarna avtomobilov «Škoda» je začela izdelovati novo serijo avtomobilov. Tako poroča agencija «Novosti», ki navaja, da gre za pet modelov. Za sedaj jih poznamo po znakih «105 S», «105 L», «120 L», «120 S» in «120 LS».

Pri izdelovanju načrtov za nove avtomobile se je posvečala posebno pozornost varnosti potnikov v primeru trčenj. Tako prednji kot tudi zadnji del Skodinih vozil sta načrtovani tako, da absorbirata velik del sunka. Osrednji del vozila je okrepljen s posebnim jeklenim ogrodjem, ki zmanjša možnost deformiranja tistega dela vozila v katerem je voznik oziroma njim sedežem in je potemtakem manj izpostavljen nevarnosti.

Posebna novost vseh modelov je, da so vsi na četrta vrata. Notranjost vozil je razmeroma velika, sistem zračanja in ogrevanja je odličen in v celoti ustreza zahtevam. Nova vozila so zelo nagla, hkrati pa je poraba goriva nizka, od 7,2 do 9 litrov na 100 km.

AMERIŠKI FILM
SEDEMDESETIH LET
ŠE VEDNO PRVI

(Nadaljevanje s 5. strani)

bo «koncentrirano» gledanje teh filmov preprečilo marsikatero skeptika, da ima tudi današnji ameriški film svojo «estetiko» in ne le svojo «politiko», da shematiziramo z besedami naslova Elsaesserjeve konference. Mnogi se namerjajo spraševati, ali je ameriška kinematografija še vedno vodilna tudi po krizi «klasici» filma, ki ga je doživela konec 50. let; ta kriza je bila predvsem kriza tradicionalnega produktivnega ustroja, povzročila pa je tudi krizo žanrov, sistem zvezd in drugih pojavov, ki so bili tesno povezani z ameriškim «klasici» filmom.

Čeprav nismo mnenja, da je vsaka nova etapa nujno resničen napredek, čeprav mislimo, da so klasični žanri še vedno zelo produktivni, nas proizvodi novega ameriškega filma vendarle nenehno prepričujejo, da se v njem poskušajo zanimivi odgovori na zahtevo po «modernizaciji» ki prihaja s strani publike in družbeno-politične realnosti. V tem oziru so v ameriškem filmu skoraj vedno bolj zanimivi navidezni «koraki nazaj» kot pa «koraki naprej»: tako kot bi bilo treba npr. poglobiti spoznanje ameriškega filma macCarthyjevske reakcije in predvsem način, kako so napredni režiserji navidez omilili, a dejansko poglobili svoje prejšnje družbenokritično stališče, tako bi bilo treba danes odkrivati «poglobitev», ki je sledila skrajnim oblikam modernizacije in kritike v 60. letih: tudi v Ameriki kot drugod so bila leta okrog 1968 ključna. Tedaj je tudi uradna proizvodnja sprejela prvine prejšnjih avantgard. V 70. letih pa so pojavi, kot je «revival», privedli do navidezne restavracije, ki se nam zdi vendarle produktivna.

Izbir filmov, ki bodo prikazani v ciklusu, je žal ponekod ponesrečen. Res je, da so se upostevali le «režiserji 70. let», prav tako pa ne razumemo vključitve Johna Boormana, ki je med drugim anglež, medtem ko je odsotga bistvena osebnost William Friedkin. Vtis imamo, da se zamisel ciklusa izogiba čisto žanrskemu filmu, brez katerega pa ne moremo dojeti današnje hollywoodske podobe; dej-

stvo potrjuje tudi odsotnost Michaela Cimina, ki ga ne navaja niti uvodni esej programa, čeprav je s filmom «Thunderbolt and Lightfoot» (Una calibro 20 per lo specialista) podpisal enega izmed najzanimivejših prvinev zadnjih let.

Oglejmo si filme, ki jih vsebuje program. V torek, 17. junija sta na sporedu Roberta Altmanna «Anche gli uccelli uccidono» (1970) in Petra Bogdanovicha «L'ultimo spettacolo» (1971); 18. avgusta Roberta Altmanna «I compari» (1971) in Petra Bogdanovicha «Paper Moon» (1973). Dne 19. avgusta Roberta Altmanna «Images» (1972) in Hala Ashbyja «Harold e Maude» (1971). 20. avgusta prideta na spored Roberta Altmanna «Gang» (1974) in Hala Ashbyja «L'ultima corvée» (1973). 21. avgusta Roberta Altmanna «California poker» (1974) in Francis Ford Coppole delo «La conversazione» (1974). 22. avgusta Michaela Ritchieja «Il candidato» (1972) in Woodyja Allena «Amore e guerra» (1975). 23. avgusta Martina Scorseseja «America 1929 sterminati senza pietà» (1972) in Johna Boormana «Un tranquillo week-end di paura» (1972). 24. avgusta Elaine May «Il rompicuori» (1974) in Johna Miliusa «Dillinger» (1973). 25. avgusta Martina Scorseseja «Alice non abita più qui» (1975) in Alana J. Pakula «Perché un assassino» (1974). 26. avgusta Howarda Zieffla «L'inseguimento» (1973) in Sydneya Pollacka «Come eravamo» (1973). 27. avgusta Boba Refelsona «Cinque pezzi facili» (1970) in Sydneya Pollacka «Yakuza» (1974). 28. avgusta Stevena Spielberga «Sugarland Express» (1974) in Georga Lucasa «American Graffiti» (1974). 29. avgusta Martina Scorseseja «Mean Streets» (1973) in Jerryja Schatzberga «Panico a Needle Park» (1971). 30. avgusta Jamesa B. Harrisja «Qualcuno lo chiama amore» (1973) in Jerryja Schatzberga «Lo spaventa passeria» (1973). Končno, v torek, 31. avgusta Brian De Palme «Le due sorelle» (1973) in Roberta Altmanna «Il lungo addio» (1973). V primeru slabega vremena bodo odpadli filmi pomaknjeni na prve večere septembra. Vstopnina za oba filma znaša 500 lir, prav tako je cena programa z bogato dokumentacijo.

RADIO VELE-IZIJA

NEDELJA, 15. AVGUSTA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

11.00 Maša in Nabožna oddaja
13.00 Poljudna znanost — Komični film, drugo nadaljevanje
13.30 DNEVNIK
18.30 Program za mladino
19.00 Prigode v gorah: Plaz
20.00 NEVNIK
20.45 IL FANTASMA DELL'OPERA — film
22.05 SPORTNA NEDELJA
22.50 Napoved programa za prihodnje dni
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

14.50 Športno popoldne
18.40 LA PIETRA DI LUNA
Delo W.W. Collinsa sta za TV priredila Carlo Fruttero in Franco Lucentini ob sodelovanju Antona Giulia Majana.
19.50 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO, Sport
20.45 BIM, BUM, BAM
Glasbena prireditev, ki jo vodijo Peppino Gagliardi, Bruno Lauzi in Bruna Lelli.
21.40 DNEVNIK — ZADNJE VESTI
22.00 Predstave: Črno-beli film

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

10.00 Za nedeljsko dobro jutro
10.50 D. Guardamagna: Puccini, dramska nadaljevanja
11.45 Otroški matinee: Catch Candy, Ribič in lovec
12.30 Kmetijska oddaja
13.15 DNEVNIK
15.30 Morda vas zanima: Toni Gašperić
16.00 Veseli tobogan: Bohinj
Zadnji veseli tobogan v lanskem šolskem letu, pravzaprav že nekaj počitniški tobogan je ek'pa ljubljanske TV posnela pred mesecem dni med mladimi taborniki.
17.00 Igre brez meja
18.50 POROČILA
18.55 TARANTELLA — celovečerni film
20.30 DNEVNIK in ODDAJA OB PETI KONFERENCI NEUVRSČENIH
21.00 S. Karanović: NA VRAT, NA NOS — nadaljevanje
22.00 Skrivnosti Jadrana — Po sledeh torpeda, dokumentarec
22.50 Športni pregled
23.25 DNEVNIK

Koper — barvna

20.30 Otroški kotiček: Veseli pirati z otoka zakladov
21.15 LJUBEZEN V KARANTENI — celovečerni film
22.50 Velika Balzacova ljubezen: TUJKA

Zagreb

12.00 Narodna glasba
13.15 Jugoslavija — dober dan
17.00 Knjaževac: Festival mladih Srbije
18.45 TRIJE MUSKETIRJI — film
21.05 BEOGRAJSKE ZGODBE

TRST A

8.15, 13.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Škerjanc; Trio; 10.15 Poslušali boste ...; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Glasbena skrinja; 13.30 Glasba po želji; 15.45 Glasbeno popoldne; 17.00 Giuseppe Adamsi: «Slavna žena»; 18.30 Nedeljski koncert; 19.00 Zvoki in ritmi; 20.30 Glasbeni utrinki; 20.45 Pratika; 22.00 Nedelja in športu.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 16.00 in 20.00 Poročila; 7.15 Danes je nedelja; 8.30 Za kmetijsko proizvodnjo; 9.07 Marian Marin: Robogen, kar je vmes - in konec; 9.38 Skladbe za mladino; 10.05 Se pomnite, tovariši ...; 10.55 Vojski, dober dan!; 11.05 Koncert; 14.20 Nedeljska reportaža; 14.45 Obisk pri orkestru King Mur; 15.05 - 18.50 Nedeljsko popoldne: prenosi športnih dogodkov, Humoreska tega tedna: M. Zosčenko: Zanimiva tatvina; 17.00 Zabavna radijska igra - Rainer Puchert: Ponoči so vse mačke črne; 20.40 Glasbene razglednice; 20.50 Lahko noč; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Tribuna glasbene mladine; Grožnja 76; 00.5 Literarni noturno - A. Lindgren: Bikoborec.

RADIO 1

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 8.30 Glasbena skrinja; 10.15 Vse je re-

lativno; 12.00 Najbolj popularne plošče; 13.20 Kic; 14.30 Operetna glasba; 15.30 Hit parade; 15.45 Prežkušajo se dilanti; 16.45 Izmišljene zgodbe; 17.00 Ob peti uri popoldne; 19.30 Solistični koncert; 20.30 Jazz za mladino; 21.30 Klasična leta: Orlando Furioso; 21.40 Koncert komornega zbora; 22.05 Orkester; 22.20 Ponovno na sporedu.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 16.00 in 20.00 Poročila; 7.15 Danes je nedelja; 8.30 Za kmetijsko proizvodnjo; 9.07 Marian Marin: Robogen, kar je vmes - in konec; 9.38 Skladbe za mladino; 10.05 Se pomnite, tovariši ...; 10.55 Vojski, dober dan!; 11.05 Koncert; 14.20 Nedeljska reportaža; 14.45 Obisk pri orkestru King Mur; 15.05 - 18.50 Nedeljsko popoldne: prenosi športnih dogodkov, Humoreska tega tedna: M. Zosčenko: Zanimiva tatvina; 17.00 Zabavna radijska igra - Rainer Puchert: Ponoči so vse mačke črne; 20.40 Glasbene razglednice; 20.50 Lahko noč; 21.00 V nedeljo zvečer; 23.20 Tribuna glasbene mladine; Grožnja 76; 00.5 Literarni noturno - A. Lindgren: Bikoborec.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 17. DO 21. AVGUSTA 1976

TOREK, 17. avgusta
18.45 Obzornik; 19.00 Traplole HH 33 — otroška oddaja; 19.45 Ljudska umetnost in obrt; 20.30 Dnevnik in konferenca v Colombu; 21.00 Aktualna oddaja; 21.55 H. Fallada: Kmetje, bombe in oblast, nadaljevanje; 23.30 Dnevnik.
KOPRSKA BARVNA TV
20.30 Odprta meja — slovenska oddaja; 21.00 Otroški kotiček; 21.15 Dnevnik; 21.35 Vrag v telesu — celovečerni film; 23.05 Dan dr. Silve — dokumentarec.
SREDA, 18. avgusta
18.40 Obzornik; 18.55 Pilot v Parizu — glasbena oddaja; 19.30 Podjunijski pogovori — reportaža; 20.30 Dnevnik in Konferenca v Colombu; 21.00 Film tedna: Molk srca; 22.50 Miniature: Stari čeki umorjeni; 23.05 Dnevnik.
KOPRSKA BARVNA TV
20.55 Otroški kotiček — risanke; 21.15 Dnevnik; 21.35 Ohrid — dokumentarna oddaja; 22.30 Jazz festival Ljubljana; 22.55 Po poteh Zahoda: Divji mož.
ČETRTAK, 19. avgusta
19.05 Obzornik; 19.25 Krivokljun in zgoljica — otroški film; 20.30 Dnevnik in Konferenca v Colombu; 21.00 A. Konic: Najvažnejši dan življenja — nanizanka; 22.10 Kam in kako na odhiti; 22.20 Četrtekovi razgledi: Vrnitev lastovk;

PONEDELJEK, 16. AVGUSTA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

13.00 Poljudna znanost: Komični filmi
13.30 DNEVNIK
14.00 Posebna oddaja iz parlamenta
18.30 Program za mladino: SEME KOPRIVE, 5. nadaljevanje
19.00 PALIO DELLE CONTRADE — prenos iz Sene
20.00 DNEVNIK
20.45 VIA MARGUTTA
Film je napravil Mario Camerini, igrajo v njem Antonella Luadi, Gerard Blain, Franco Fabrizi itd.
22.30 Filmske premiere
Ob koncu DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

17.45 Kolesarske dirke — prenos iz Terama
18.30 Rubrike Dnevnika št. 2 — Ankete, Sport, Varietjski spored
19.00 Film «Tascia»
20.00 DNEVNIK — ODPRTI STUDIO
20.45 BOHEME — opera
Puccinijevo opero vodi Herbert von Karajan, Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
Ljubljana

18.45 Obzornik
19.00 Figole, figole: Prvi del mladinske igre
19.35 Odočamo
19.45 MLADI ZA MLADE
20.30 DNEVNIK in ODDAJA O PETI KONFERENCI NEUVRSČENIH
21.00 M. Zalica: TAKO SO ZVEDELI ZA SKRIVNOST
Gre za dramo bosansko-hercegovaškega pisatelja Miodraga Žalica, ki jo je napisal za gledališče in ki so jo izvajali v Tuzli, v tamkajšnjem narodnem gledališču. Ivan Fogel pa jo je predelal za TV. Skoraj triletno nam avtor želi prikazati skrivnosti življenja in v prvem delu spoznamo, da je življenje igra, ker igrajo ljudje v življenju igro v igri, življenje pa se z njimi poigrava. Ta igra sicer nakaže možnost, da je življenje močnejše igrati, vendar pa se nazadnje pokaže, da taki medčloveški odnosi postanejo absurdni.
22.10 Kulturne diagonale: FESTIVAL JUGOSLOVANSKEGA FILMA
22.50 Mosaik kratkega filma: Senghor
23.10 DNEVNIK

Koper — barvna

20.55 Otroški kotiček
21.15 DNEVNIK
21.35 PROSTO POTAPLANJE — rekreacija
22.00 Zabavna glasbena oddaja
22.30 Mojstri stare japonske obrti

Zagreb

18.45 Pravljičja iz lutkarjevega vozička
19.45 MLADI ZA MLADE
21.00 OTVORITEV PETE KONFERENCE NEUVRSČENIH V COLOMBU
21.45 Odprtih rok — drama češke TV

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po želji; 14.30 Orkestralna glasba; 17.00 Program za mladino; 18.30 V ljudskem tonu; 19.20 Jazavoska glasba; 20.00 Glasbeni utrinki; 20.35 Slovenski razgledi; 22.15 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.00, 18.30, 21.30 Poročila; 8.40 Poskočnice; 10.00 Z nami je ...; 10.10 Počitniški program; 10.45 Festivalbar; 11.15 Ansambel Slak; 11.30 Z nami je ...; 11.45 Orkester Valdor; 12.05 Glasba po želji; 14.00 Na stadionih in v telovadnicah; 14.40 Velike klavirske skladbe; 15.15 La Vera Romagna; 16.00 Orkestralna glasba; 16.30 Z nami je; 16.45 Poveške; 17.45 Op. perne uverture; 18.00 Športni pregled; 18.15 Melodije in ritmi; 19.00 Glasbeni cocktail; 19.35 Moški in ženski zbor iz Bovca; 21.30 Lahka glasba; 21.00 Orkestralna glasba; 22.00 Pisana glasba; 22.35 Operna glasba.

RADIO 1

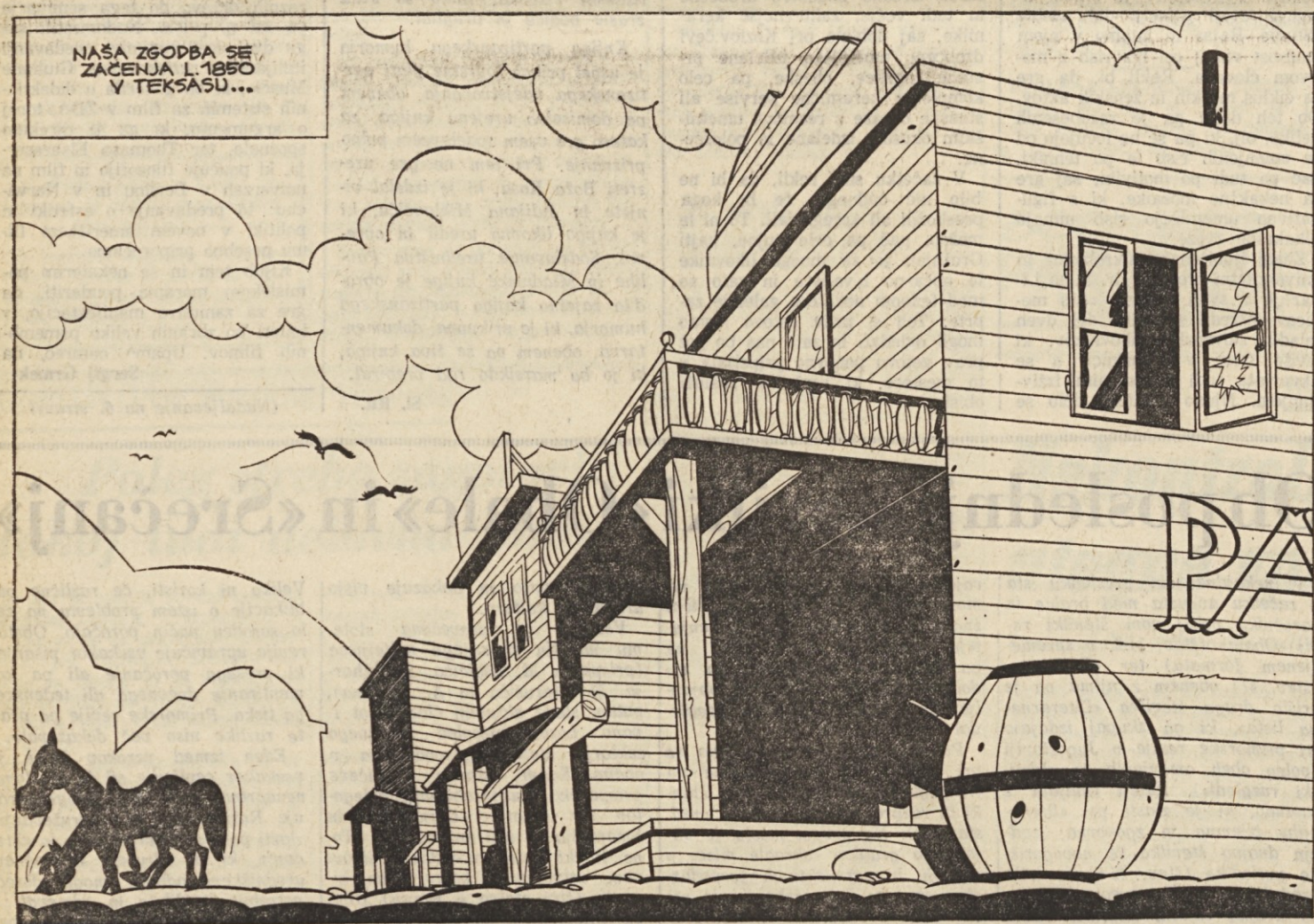
7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.30 in 7.30 Budilka; 8.30 Jutranje

poveške; 9.00 Vi in jaz; 11.00 Drugi zvok poletja; 12.10 Hit parade; 13.20 Pisana glasbena - govorni spored; 14.15 Neapeljsko poppevke; 15.00 Turizem in aktualnosti; 15.30 Radijska nadaljevanja; 16.15 Italijanski motivi; 17.05 Opera in komorna glasba; 1.35 Sončnica; 19.20 Zdravniški aktualnosti; 19.40 Nove ital. popevke; 20.15 Italijanska folklorna glasba; 21.00 Festival v Salzburgu.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.20 Rekreacija; 7.50 Na današnji dan; 9.08 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic; 10.40 Vedre melodije; 11.35 Turistični napotki; 12.03 Za vsa kogar nekaj; 13.10 Veliki revijski orkestri; 13.30 Kmetijski na sveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.30 Priporočila vam...; 15.05 Zbor Karel Destovnik-Kajuh; 16.45 «Vrti ljake»; 17.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana; 18.00 Studio ob 18.00; 19.00 Pri skladatelju Karolu Pahorju; 19.25 Zvočni signali; 20.40 Veseli planšarji; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Če bi globus zaigral; 21.30 Operni koncert; 23.20 Poveške; 00.05 Literarni noturno - D. Levski: Pesmi.

Skrivnost izgubljenega škornja

Piše in riše
CIRIL GALEMaks Zadnik
ISTRSKI
ODRED 122.
(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Med Brezovico in Slopami pa jo je na njivah v Bilinem dolu odločno napadlo nekaj borcev 4. čete in članov bataljonskega štaba. V kratkem boju so jo razbili. Ujeli dva nemška vojaka in tri ranili ter jim zaplenili brzostrelko, 3 mavzerice, pištolo, 7 oprem, daljnogled in par čevljev, sami pa niso imeli nobene izgube.

Naslednji dan se je izkazala bataljonska obveščevalna patrulja. Najprej je napadla pri Ritomečah patruljo italijanskih republikancev in enega ubila ter mu zaplenila puško. Popoldne tega dne pa je na Pregarju ujela 3 nemške vojake in jih izročila komandi mesta Ilirska Bistrica.

Se uspešnejša je bila 23. aprila 6-članska patrulja 3. čete, ki je pod vodstvom vodnika Avgusta Hrvatina pri Kacičah ob progi Divača - Kozina iz zasede napadla patruljo italijanskih republikancev in dva ubila, enega pa ranila. O. koli 25. aprila pa sta obveščevalca Franc Cebihin in Jože Markučič ukanila v Kacičah dva republikanska podoficirja in ju ujela. Ker sta podoficirja izginila, so drugi republikanci iz železniške stražarnice naložili opremo na voz in se odpravili na odhod, vendar jim nihče ni maral odpeljati opreme, zato so vzeli le puške in odšli peš. Kmetje pa so njihovo strelivo in opremo odpeljali k partizanom.

Nemci so tudi v zadnjih dneh vojne občasno še vedno uporabljali cesto Kozina - Rižana - Buzet za premike svojih enot in oskrbo postojank v Buzetu in okolici. Dne 24. aprila je bila v popoldanskih urah na pohodu iz Istre proti Brkinom premeščena 1. četa s funkcijarji, ki so potovali iz Boršta čez Lopar proti Gračišču in Kubedu. V Gračišču so jim domačini povedali, da so se enote IV. jugoslovanske armade izkrcale v Istri in da je vojne konec, kar seveda ni bilo res. Vendar so novinci vsi verjeli, zato so veselo nadaljevali pohod po cesti proti Kubedu in se ustavili v vasi. Nekaj kmetica jih je pogostila s steklenico črnega vina. Borci so zapeli nekaj partizanskih pesmi. Takrat je desetletna Edbina Udovič, ki je pasla koze na griču nad sotesko na nasprotni strani ceste, opazila od Rižane prihajajoče nemške kolesarje. Četa je takoj zasedla položaje na obeh straneh ceste in napadla sovražnike. Boja je bilo kmalu konec, ker so nemški kolesarji pustili kolesa in začeli bežati nazaj. V napadu sta padla nemški podoficir in vojak, stiri pa je uspelo pobegniti. Vendar so jih borci zasledovali in tri ujeli ter jim zaplenili brzostrelko, 4 puške, pištolo, daljnogled in 5 oprem, kolesa pa so prepuščili domačinom. Četa ni v spopadu utrpela nobene izgube.

Po boju je četa z ujetniki nadaljevala pohod v Loko pri Črnom kalu. Tu je terenski NOO pripravil borcem in ujetnikom večerjo, nato so nadaljevali pohod čez progo na Slavnik in Skadancišino Niso pa mogli v tisti noči čez cesto v Brkine, temveč je bil pohod uspešen šele v noči na 26. april.

Bataljon je tedaj tudi drugod še naprej napadal sovražnike. Patrulje in prevozna sredstva. Tako je 25. aprila 2. četa ujela brez boja ob cesti Koper - Buje pri Bandelu v dolini Drnice 5 nemških vojakov in jim zaplenila orožje. Naslednji dan pa je patrulja 3. čete pod vodstvom četnega komandirja Albina Vatovca ujela v Danah pri Divači štiri nemške vojake - tolmače, med katerimi je bil eden avstrijski

Nemec, drugi pa so bili «Štajerci», Čeh in Francoz. Zaplenili so jim 3 mavzerice in 1 italijansko puško.

Dne 26. aprila so se še zadnjič izkazali v boju trije bataljonski minirji: izvedli so napad na karabinjerja in fašističnega oficirja iz 1. bataljona 1. polka 58. fašistične legije, ki je pogosto prihajal z železniške proge v Dolence Vreme. Pripravili so mino na poteg, jo prislonili k skali in čakali. Ko je prihajala patrulja v vas, je niso mogli napasti, ker se je v njeni bližini znašel domačin, pač pa so jo napadli, ko se je vracala. Mina je raztrgala karabinjerja, fašističnega oficirja pa le laže ranila. Ko so juršali nanju, se je oficir branil s pištolo in smrtno ranil minerja Stanka Kleva v glavo. Hip zatem ga je drugi borec pokončil z rafalom, potem pa mu zaplenil pištolo.

Ker je bil napad izveden le 150 metrov od proge, so začeli fašisti streljati na preostala borca. Ta dva zaradi močnega ognja nista mogla odnesti padlega Stanka Kleva, fašisti pa ga domačinom niso dovolili pokopati, marveč so rekli, naj ga požro psi. Dne 27. aprila so celo streljali na domačine, ki so ga goskušali odnesti. Zato so ga lahko pokopali šele 29. aprila, ko je Vremsko dolino osvobodila IV. jugoslovanska armada.

VLOGA 4. BATALJONA V KONČNIH OPERACIJAH

Končne operacije IV. jugoslovanske armade za osvoboditev Slovenskega primorja, Istre in Trsta so se začele 20. aprila 1945, ko so njene enote po enomesečnih zmagovitih bojih v Liki in Hrvaškem primorju dosegle z vzhodne strani močno utrjeno in v obrambo linijo «Ingrid» spremenjeno iz: so italijansko - jugoslovansko mejo med Snežnikom, Klano in Reko. Na nji so poskušale obvladati obrambo nemškega 97. armadnega korpusa, da bi po najkrajši poti — Klana - Ilirska Bistrica - Divača - Bazovica - Opčine — dosegle Trst in ga osvobodile. Obrambne črte «Ingrid» pa ni bi-

lo mogoče takoj obvladati, ker so Nemci tod izkoristili že pred vojno zgrajene številne italijanske podzemeljske utrdbe in betonske bunkerje ter jih dopolnili s poljskimi utrdbami, minkimi polji in žičnimi ovirami. Zato so se na njej razvili ogorčeni boji, ki so trajali 16 dni. Sočasno s glavnimi armadnimi silami (8., 13., 19., 20. in 26. pozneje pa tudi 7. in 29. divizijo) so ob obali napredovale enote 9. divizije, ki so tvorile levo ali južno armadno krilo in osvobajale kvarnerske otoke Cres, Lošinj, Krk in druge.

Nemci so imeli med 25. in 28. aprilom na operativnem območju 4. bataljona 18. brigade (Istrskega odreda) na sektorju Slovenske Istre v 20. postojankah še kakšnih 1.300 vojakov in policistov. Najpomembnejša nemška enota na tistem območju je bil nepopoln 1. bataljon 137. (preimeno- vanega v 902.) polka. Drugo moštvo je pripadalo istrski 58. fašistični legiji, civilni straži, mornarici, policiji SS in organizaciji TODT. Na območju Prema in Ilirske Bistrice je bil še vedno 5 polk 1. srbskega prostovoljskega korpusa, ki je štel kakšnih 550 mož, v Divači in Bazovici je bilo še 500 do 600 pripadnikov 188. nemške divizije; ob progh Divača - St. Peter in Divača - Kozina - Buzet ter ob cesti Reka - Trst so bili do 28. aprila še vedno pripadniki 1. in 2. italijanskega fašističnega polka (Milizia Difesa Territoriale) ter 8. bataljona republikancev iz polka «Tagliamento», pa finan- carska četa. Druge nemške enote so bile le še na prehodu od Trsta proti Reki, kjer sta se na sektorju Klana - Reka zbirali 188. in 237. nemška divizija. Razbite četniške in nedeljske enote so se po 26. aprilu hitro umaknile z območja Ilirske Bistrice in Gornje Pivke proti Postojni in Vipavi.

Četrta bataljon 18. brigade Bazovici je bil kot odredni bataljon IX. korpusa skupaj z njegovimi drugimi enotami od 27. aprila operativno podrejen štabu IV. armade.

(Nadaljevanje sledi)

STROGI UKREPI NOTRANJEGA MINISTRSTVA ZA PREPREČEVANJE NESREČ IN KRIMINALA

VEČMILIJONSKI NAVAL DOMAČIH IN TUJIH TURISTOV TRDA PREIZKUŠNJA ZA ITALIJANSKO CESTNO OMREŽJE

Letoviščarjem so se pridružili tisoči izletnikov - Priporočila in nasveti avtomobilistom
Pozornost tujim dopustnikom - Nadzorstvo nad cenami gostinskih uslug - Francoski nakupi

RIM, 14. — Kakor je bilo pričakovati, se je že ob prvem svitu pričela množična selitev dopustnikov iz mest v obmorske letovišča kraje, v planinska turistična središča ter k jezerom. Računajo, da se je odpravilo na tradicionalne velikišmarenke počitnice nekoliko tri milijone oseb, katerim pa gre pristihi seveda še stotisoče »vikendašev«, torej družin, ki se bodo v ponedeljek vrnile domov. Ako upoštevamo tudi kakšnih pet milijonov ljudi, ki se ravno sedaj vračajo s počitnic, poleg njih pa se neobičajno številne tujce, tedaj ugotovimo, da nosi italijansko cestno oziroma avtocestno omrežje v tem trenutku res težko breme. Tembolji, ker se bo promet čez dan še povečal, kar velja tudi še za jutrišnji veliki šmaren.

Pristojne oblasti in dejavniki so se sicer na ta naval pravčasno pripravili in sprejeli vrsto ukrepov, da čimbolj olajšajo promet in po možnoosti zavrejo naraščanje hudih nesreč, ki vsak dan zahtevajo smrtno žrtve. V okviru »operacije veliki šmaren« so bile vrste varnostnih sil dokaj pomnožene, tako se nahaja na vsem državnem cestnem omrežju poleg karabinerjev 9.000 pripadnikov cestne policije s 3.200 motokoli, 2.300 avtomobili in 16 helikopterjev.

Vodstvo cestne policije priporoča avtomobilistom, naj se med dolgo vožnjo čestokrat ustavijo, da se spočijejo (takšni postanki koristijo vsekar tudi vozilu); naj se pred odhodom in med postanki ne najedo do silega ter naj ne srkajo alkoholnih pijač; z avtomobilom naj ne peljejo več potnikov, kot jih dovoljuje cestni zakonik, samega vozila pa naj tudi ne obremenijo pretežno s prtljago, ki mora biti tudi sicer kar najbolj smotno razdeljena in pa dobro pritrjena k strešnemu prtljarniku; med vožnjo, tako zlasti na avtocesti, naj zelo previdno prehitvajo, nikakor pa ne celih kolon, kar je tako in tako kaznovano; vožnjo naj stalno v varnostni razdalji od vozila, ki ga imajo pred seboj; v večernih urah, ko nihče ni na ulici, naj prihajajo na ulice, kjer je to nevarno, razen tega pa utegne ovirati vožnjo rešilcev, slednje naj seveda strogo spoštujejo; cestne predpise in znake, vsakega pa mora vsak voznik pomisliti, da ga lahko hud prekršek stane takojšnji odvzem vozniškega dovoljenja, zlasti pa, da s takšnim prekrškom utegne povzročiti smrt tretjih oseb in se kajpak lahko tudi sam ubije.

V te stvari ni odveč opozorilo, naj vozač pred odhodom na daljšo pot temeljito pregleda vozilo, posebno pa naj preveri stanje avtomobilskih plavščev; zadnje čase se je namreč več oseb ubilo prav zaradi obrabljenih gum, ko je namreč pregreta pnevmatika med vožnjo počila. Med hitro vožnjo na avtocesti pomeni to v večini primerov smrt.

Da niso gornji nasveti odvečni, kaže že dejstvo, da so se žrtvam nesreč v prejšnjih dneh (in teh je bilo veliko) pridružile danes nove. Samo v prvih jutranjih urah je prišlo do treh hudih nesreč, v katerih so našle smrt tri osebe. Po nsi pa je bila blizu Terlizija 30 km od Barija uničena skoraj cela družina: oče se bori v bolnišnici s smrtno, žena in otročiča pa so se na mestu ubili, potem ko je njihov avtomobil zavozil s ceste v jarek.

Notranje ministrstvo je z druge strani sprejelo še vrsto drugih varnostnih ukrepov: v mestih, ki so se zaradi »bega« dopustnikov domala spaznila, je dalo znatno okrepiti službo javne varnosti z namenom, da kolikor le mogoče prepreči tatvine in zapuščenih stanovanj, pa tudi druga kriminalna dejanja, ki se vsako leto v tem času nenavadno pomnožijo. Posebno pozornost je ministrstvo posvetilo tujcem: na mejnih prehodih jim delijo barvne, v petih jezikih sestavljene prospekte z navedbo uslug, ki so jim na razpolago, ko potujejo po Italiji, ako zavrtijo telefonsko številko 113 (policija, gasilci, cestna pomoč in zdravniška oskrba). Ministrstvo je tudi naročilo kar najučinkovitejši poseg pristojnih dejavnikov in korist inozemskih letoviščarjev, ko bi bili žrtve kriminalnih napadov in podobnega. Na dalje je bila na vseh mejnih prehodih ter v letališčih in pristaniščih ojačena policijska in finančna služba za pospešitev pregledov potnih listov oziroma carinskih postopkov.

Na drugi strani je notranje ministrstvo odredilo ostro postopanje proti motilec miru v mestih in letoviških krajih, zlasti pa strogo nadzorstvo nad cenami v barih, restavracijah, hotelih, nočnih zabaviščih in kampingih, ki so (namreč kampingi) dobesedno natrpani prav zaradi visokih cen v gostiščih in prenočiščih.

Italijanski gostinci niso v pogledu cen nikoli uživali na tujem posebnega ugleda, saj so vselej veljali za odušene (razen številnih častnih izjem seveda). Tokrat so glasniki vse državnega stanovskega združenja gostincev sicer napovedali nekam zmerne cene, kaže pa, da gre le za redke primere. Oziroma so po nekaterih cenikih in videli bomo, kako so cene »zmerne«.

Sanremo, ki velja sicer za shajališče petičnežev, a bi po pravici moral biti dostopen tudi manj premožnim

slojem, domače turiste pravzaprav odvraca, tako da se na tamkajšnjem sončnem nabrežju ustavijo le dan ali dva. Nič čudnega, ko pa mora štiriclanška družina v samih treh dneh potrošiti za hrano in prenočevanje v najbolj preprosti »lokandi« nad 100.000 lir, o raznih nakupih ali »suvenirjih« pa sploh ni govora.

V Aostji moraš za poln penzion v hotelu 3. in 4. kategorije odšteti 12 do 20 tisoč, v boljših hotelih pa tudi do 43.000 lir po osebi dnevno. V baru dobiš aperitiv za 800, skodelico črne kave za 400, steklenico boljše piva pa kar za 1.000 lir. To ni pač za vsakogar.

Bolje je ob jezeru Garda, kjer gre poln penzion v hotelih 2., 3. in 4. kategorije (tu je osredotočenih 75 odstotkov gostov) od 8.000 do 12.000 lir. V slovitem dolomitkem letovišču Cortina so hotelske cene narasle za 15 do 20, v obmorskem Alasiju za 30 odstotkov itd.

Razumljivo je torej, da se čedalje več italijanskih turistov opredeljuje za počitnice pod šotorom. V ta namen je na polotoku nič koliko kampingov, z druge strani pa si mnogi postavijo šotor, denimo, kar v ljudskem parku ali najbližjem gozdiču. To se npr. dogaja v samem Sanremu: šotor dvigneš v parku, hraniš pa se kar na klopi ramo ob rami s tujcem (pretežno Nemcem).

Tujcev je letos v Italiji, kot rečeno, v nedogled. Privabila jih je pač zmanjšana vrednost lire. Samo skozi mejni prehod pri Breneru se je v dneh 11., 12. in 13. t.m. prijelalo v Italijo 129.227 inozemskih letoviščarjev. Velika gneča je tudi na drugih prehodih v Gornjem Poadižu, tako da Bocen, Meran in Bresanone kar prekipujejo tujcem.

Nekaj podobnega je v dolini Susa v Piemontu, od koder poročajo o silnem navalu Francozov. Za razliko od drugih mejnih prehodov pa gre tu po večini za nakupovalce blaga po nizki ceni. Na tisoče Francozov namreč vsak dan prekorači mejo pri Moncenisiju in Monginevro, da se sprico še vedno povoljnega tečajnega razmerja med frankom in liro preskrbijo z vsakovrstnim blagom ter se nato vrnejo domov. Krajevne trgovine seveda zato izredno služijo, zlasti velja to za prodajalce vsakovrstnih likerjev in drugih pijač, oblačil in obutve.

Kaj pa italijanski turisti na tujem? Zaradi razumljivih finančnih težav so se njihova potovanja na tuje letos zredila in omejila v prvi vrsti na sosedne dežele, posebno Španijo, Portugalsko, Grčijo in seveda Jugoslavijo.

Grško-turški spor pred varnostnim svetom

NEW YORK, 14. — Varnostni svet OZN je danes nadaljeval razpravo v zvezi z grško-turškim sporom okoli državne pripadnosti Egejskega morja, ali boljše ustreznih celinskih polj oziroma domnevnih podmorskih nahajališč nafte.

Predsednik ankarske vlade Sabri Caglayangil je ostro reagiral na

obtožbe grškega zunanjega ministra Biciosa, češ da je Turčija z ladjo »Sizmik« kršila grške teritorialne vode z namenom provocirati atensko vlado in približati, da ostanejo zadnje lastniške zahteve obeh držav povsem enakovredne, dokler ne bo vprašanje dokončno rešeno s pogajanjem. Caglayangil je razen tega očital Grkom, da hočejo spremeniti Egejsko morje v »grško jezero« ter jih tudi pozval, naj z Dodekaneskega otočja umaknejo vso vojaščino, ker je njena navzočnost tam v nasprotju z mirovno pogodbo.

Varnostni svet se ponovno sestane prihodnji tork popoldne.

Veliko obiskovalcev na mednarodnem Gorenjskem sejmu v Kranju

KRANJ, 14. — Razstavljalci na sejmju v Kranju, ki je bil odprt v petek, 6. avgusta, in bo trajal vse

do 16. avgusta, so zadovoljni s poslovnim uspehom, ki so ga dosegli v prvih petih dneh. Tudi uprava sejma je zadovoljna z obiskom, saj si je sejem v petih dneh ogledalo že preko 68.000 obiskovalcev, ki so skupno izvršili nakupe za več kot 40.000.000,—din.

Med vsemi temi obiskovalci je bilo opaziti veliko avtomobilov z italijanskimi, avstrijskimi in nemškimi registracijami. Tuji obiskovalci so se predvsem zanimali za oblačilne predmete, ki so jih tudi kupovali in za stilno pohištvo. Tudi prehrambni izdelki so jih privlačevali. Jugoslovanski kupci pa so najbolj zainteresirani za pohištvo, razne gospodinjske stroje in seveda določen del kupcev za kmetijsko mehanizacijo. Gorenjski sejem je pač poznan po tem, da je na njem veliko kmetijskih strojev, zlasti avstrijske in italijanske proizvodnje.

Do zaključka sejma je še 6 dni in v teh šestih dneh uprava sejma pričakuje vsaj še 100.000 obiskovalcev.

PO NEDELJSKIH DOGODKIH V ŠKOCIJANU NA KOROŠKEM

Brutalno nasilje žandarmmerije v pričevarjih očividcev in žrtev

Vsakogar, ki je govoril slovensko, so zaprli, ker je šlo za ljudi, »ki bi utegnili povzročiti nered«

Ponatiskujemo članek, ki ga je ljubljansko »Delo« objavilo v svoji večeršnji številki. Gre za vrsto intervjujev z očividci in žrtvami policijskega nasilja nad mirnimi demonstranti v Škocijanu. Ob njihovih pričevanjih, ob opisu grobe policijskega izpada, se človek upravičeno sprašuje, če je danesja Avstrija, vsaj glede dogajanja na Koroškem, sploh še demokratična država.

CELOVEC, 14. avgusta — Koroški Slovenci v Avstriji in njih simpatizerji so se vedno pod vtisom nedeljskih dogodkov v Škocijanu, kjer so žandariji in policija uporabili proti mirnim demonstrantom solidarnostnega komiteja za pravice koroških Slovencev najbolj grobo silo po policijski še padli po meni. Tako kot onadva so tudi mene vklenečili, ki so v nedeljo priče tem dogodkom, smo se danes pogovarjali na avstrijskem Koroškem.

Oto Wutte, študent glasbe v Celovcu, doma iz Milinč nedaleč od Klopinskega jezera, je prišel v nedeljo sam v Škocijan brez kakršnega koli namena, kot nam je dejal danes v Klopincu. »Prišel sem pred začetkom prireditve in sem bil še dokaj daleč od prireditvenega prostora, ko je prišel kordon policajev k množici, v kateri sem stal, in jo začel potiskati nazaj.« Mirko Messner je stal spredaj z fotografskim aparatom in je dejal, da se ne bo umaknil, temveč bo fotografiral dogajanje. Trije policaji so ga prišli in ga na silo odpeljali, potem ko so mu natakili lisice. Ko je neki Celovečan, ki gotovo ni

znal besede slovensko to videl, je dejal, da so to prave nacistične metode. Zaradi teh besed se mu je zgledilo isto kot Messnerju. Branil se je, pri čemer mu je padel na tla suknjič. Pobral sem mu ga in mu ga hotel dati, tedaj pa so policaji še padli po meni. Tako kot onadva so tudi mene vklenečili, ki so v nedeljo priče tem dogodkom, smo se danes pogovarjali na avstrijskem Koroškem.

Dolfeča Piceja, študenta iz Šmihela pri Pilberku, ki je bil v nedeljo poleg in je videl vse, kar se je dogajalo, niso zaprli, ker je stal bolj zadaj med množico ljudi. Priroveduje: »Nekaj dni pred prireditvijo v Škocijanu smo se dogovorili, da bomo ljudem delili letake, na katerih bo napisana v obeh deželnih jezikih vsebina 7. člena avstrijske državne pogodbe, na drugi strani pa geslo »Za spoznavljanje in prijateljstvo med narodi«.

Čim smo prišli na prireditveni prostor, so več članov solidarnostnega komiteja za pravice koroških Slovencev policaji vklenečili in jih odpeljali v zapor v Dobrolo ali Sincio vas. Vendar moram poudariti, da nam je policija pred tem dala dovoljenje za razpčevanje letakov. Na drugi strani so pripadniki mladinske organizacije Heimadtiendista letake s protislovensko vsebino, kar bi morala policija preprečiti. Mladim heimadtiendistom niso storili ničesar.«

Marjan Šturm, študent iz Svinče vasi pri Celovcu, je bil prav tako poleg, ko so policaji uporabili brutalno silo proti pripadnikom solidarnostnega komiteja, pa naj bi bili slovenske ali nemške narodnosti. »Nekateri pripadniki bramborčev, ki so v nedeljo odkrivali spomenik v Škocijanu, so nosili na prsih odklovanja s kljukastim križem. Na to je opozoril dr. Stockhausner, asistent na celovski univerzi, nekoga policaja in zahteval od njega, naj ukaže sneti to znamenje,« pripoveduje Marjan Šturm. »Policaj mu je odgovoril, da za to ni pristojen in naj to pove pripadniku tajne policije. Našel ga je (kar ni bilo težko, saj jih je v nedeljo zagledoval v Škocijanu), ta je moža opozoril, vendar so mu drugi pripadniki Heimadtiendista dejali, naj ne bo nor in naj odklovanja ne sname. Ko je policaj videl, da ne bo nič opravil, se je neopazno izmuznil iz množice.«

Karl Hobel je delil slovenske letake v Škocijanu in ko ga je neka ženska v nemškem jeziku prosila, naj ji ga da, ji je ustregel. Prebrala ga je in začela zmerjati. Policaj, ki se je znašel poleg, je takoj s trdim prijemom zvil Hobla (!) roko in ga vklenečil v lisice.

Neki Nemec, ki je stal poleg in vse videl, je skoraj sam pri sebi glasno dejal, če je to tista demokratska država, v kateri lahko vsakdo prisostvuje vsaki prireditvi in pove, kar misli. Ni še do konca izrekel te svoje misli, ko so ga trije policaji prišli, ga vklenečili in zaprli.

POLOŽAJ V BENEŠKI SLOVENIJI TRI MESECE PO POTRESU

Zaradi slabega vremena in dezorganizacije zastoj pri postavljanju montažnih hiš

Delo za obnovo in popravilo poškodovanih stavb še ni steklo - Pomanjkanje delovne sile

Priprave za gradnjo naselja »Lario« pri Osojanah.

Trije meseci so že minili, odkar je v noči od 6. na 7. maj katastrofalen potres opustošil osrednjo Fur-lanijo in Beneško Slovenijo. V tem času je organizacija pomoči prizadetemu prebivalstvu, dirka proti času, plaz nujnih ukrepov, postavljanje šotorišč, odstranjevanje ruševin in podiranje hudo poškodovanih hiš, iskanje zemljišč, na katerih naj bi zrasla zasilna naselja iz montažnih hiš, vsak od teh upravnih aktov tako bremenil in še bremenil uprave prizadetih občin, da se je objuba o hitrem in učinkovitem ukrepanju ter skorajšnji obnovi izjalovila.

Prebivalstvo, ki je že dan po potresu odločno zavrnilo barake, v strahu, da bi se ponovil primer doline Belice, kjer prebivalstvo že deset let zaman čaka na obnovo porušenihih naselij, se je moralo sprijazniti vsaj začasno s montažnimi hišami, ki so vmesna stopnja med lesenimi barakami in pravimi zidanimi stanovanji, da bo na suhem in na toplem lahko preživel zimo. Tudi pri postavljanju montažnih hiš pa je delo precej v zastoji zaradi dezorganizacije v javni upravi. Pogledimo pa vsekakor kako živi prebivalstvo na prizadetem področju in kaj je bilo doslej storjenega.

Začnimo kar pri Učji, ki je hkrati naselje in mednarodni obojni prehod. Zaradi usodov in plazov je bila ves daljši čas osamljena in šele pred nedavnim so obnovili zvezo z novo cesto in z obnovljenim vojaškim mostom. S tem se je za Učjo spet odprlo okno v svet, obnovljena je bila vez s sosednjo občino Brdo, glede popravilja hiš pa je položaj porazen.

Na Trbiškem je bila najhuje prizadeta občina Naborjet - Ovčja ves. Potres je povzročil največ škodo v Lučnicah. Sv. Katarini in deloma v samem Naborjetu, kjer so porušili najhuje poškodovane hiše, ki jih ni bilo mogoče popraviti in so že začeli postavljati montažne hiše. V trbiški občini so začeli tudi popravljati manj prizadeta poslopja, tako, da so vse ljudi kar hitro spravili pod streho in šotori niso bili potrebni.

Od vseh slovenskih občin na prizadetem območju sta bili najhuje poškodovani Rezija in Bardo. Največja rezijanska vas Osojane je bila popolnoma uničena, hudo poškodovane pa so vasi Njiva, Liščanci in Korito. V ostalih vaseh je škoda znatno manjša, zaradi česar prebivalstvo verjetno ne bo imelo prevelikih težav, da si pred zimo vsaj zasilno popravijo stanovanje. Rezijani so se zagrizeno vrgli v delo in pri Osojanah že postavljajo naselje »Lario«, ki bo šlo okrog 30 hiš. Računajo, da bodo hiše nared do 15. oktobra in da bodo vseljive pred zimo. Za infrastrukture in postavljanje montažnih hiš skrbj gradbeno podjetje, ki lahko računa na okrog 50 delavcev in na nekaj tovarnjakov. Kot povsod na potresnem področju pa primanjkuje delovne sile, ki bi lahko začela z obnovo in s popraviljem manj prizadetih hiš. V Reziji

Več o »Mladi briezi« bomo v našem dnevniku napisali v prihodnjih dneh.

Za odpravo vojaških oporišč na Sardiniji

CAGLIARI, 14. — Davi se je začel sardinjski protimilitaristični pohod v organizaciji italijanske radikalne stranke, ki se udeležuje več sto mladincev iz raznih držav. Med sprevodom skozi mestno središče so zbirali podpise za sklicanje ljudske glaslovanja proti prisotnosti vojaških oporišč na otoku.

Prva etapa pohoda je Decimomannu, kjer leži letalsko oporišče Atlantiske zveze. Jutri odide protimilitaristi v Orgosolo, zatem pa v Olbio, Arzacheno, Palau in La Maddalena.

HONGKONG, 14. — Hongkonška policija je po naključju odkrila na plaži otočka vzhodno od Hongkonga 22 plastičnih vreč, deloma zakopanih pod peskom. V njih je bilo nič manj kot 800 kg čistega opija v vrednosti nad 5 milijonov dolarjev. Domnevajo, da so tihotapci mamilo pripeljali na otoček s Taj-skega.

Med prvimi so zaprli Janka Tischlerja mlajšega, odvetnikovega sina iz Celovca, ki se je pregrešil samo tako, da je imel oblečeno majico z napisom »Koroški Slovenci — tuji v lastni domovini«. Ko je popoldne istega dne prišel njegov oče, odvetnik Tischler, v Sincio vas, ker ga je skrbelo, kaj je z njegovim sinom, so ga policaji — enako kot še štirinajst drugih, ki so prišli z enakim namenom — zaprli, s Tischlerjem pa so ravnali še posebno grobo, mu strgli srjake, zvižali roko in ga pehali po stopnicah. Šele mnogo pozneje, ko so zvedeli, da je odvetnik (kar jim je sicer že poprej povedal), so se mu opravičevali. Dejal je, da se bo zaradi tega pritožil na ustavno sodišče.

Neka Slovenka, ki sicer živi na Dunaju in se je slučajno znašla v Škocijanu ter se pogovarjala z znancem, slovensko, je imela srečo, ker je imela s seboj majhnega otroka, tako so ji dejali policaji, ker bi jo sicer odpeljali v zapor kot ostale, za katere je policija menila, da bi »utegnili povzročati nered«.

V DOLENJEM TARBILJU
Danes zaključek
»Mlade brieze«

Danes se v Dolenjem Tarbilju uspešno končuje 14-dnevno kulturno-rekreacijsko bivanje »Mlada brieza«, ki ga je za otroke Beneške Slovenije organiziral Studijski center Nediza iz Špetra pod pokroviteljstvom zdravstveno psihopedagoškega konzorcija videmske pokrajine. Bivanje se je udeležilo skupno 106 otrok.

Včeraj popoldne so otroci pripravili za starše in goste (med njimi so bili videmski pokrajinski odbornik Listuzzi, ki je prisotnim kratko spregovoril, nekateri beneški zupani in številni drugi predstavniki ustanov in organizacij) veselico sredi vasi. Na sporedu so bili maša, nastop pevskega zbora »Mlada brieza«, kratki prizori v izvedbi otrok ter beneške dramske skupine ter glasbene točke harmonikarja Liza Jusa. Čeprav je dež prireditvi nekoliko na iztekel, se je vse srečno in z uspehom zaključilo.

Več o »Mladi briezi« bomo v našem dnevniku napisali v prihodnjih dneh.

Za odpravo vojaških oporišč na Sardiniji

CAGLIARI, 14. — Davi se je začel sardinjski protimilitaristični pohod v organizaciji italijanske radikalne stranke, ki se udeležuje več sto mladincev iz raznih držav. Med sprevodom skozi mestno središče so zbirali podpise za sklicanje ljudske glaslovanja proti prisotnosti vojaških oporišč na otoku.

Prva etapa pohoda je Decimomannu, kjer leži letalsko oporišče Atlantiske zveze. Jutri odide protimilitaristi v Orgosolo, zatem pa v Olbio, Arzacheno, Palau in La Maddalena.

HONGKONG, 14. — Hongkonška policija je po naključju odkrila na plaži otočka vzhodno od Hongkonga 22 plastičnih vreč, deloma zakopanih pod peskom. V njih je bilo nič manj kot 800 kg čistega opija v vrednosti nad 5 milijonov dolarjev. Domnevajo, da so tihotapci mamilo pripeljali na otoček s Taj-skega.

tegnili postaviti varno in toplo stredo za vse potresence, tudi ker je slabo deževno vreme zadnjih dvih tednov skorajda onemogočilo vsakršno delo.

Občinska uprava v Centi je zahtevala od dežele 30 štiristanovanjskih montažnih hiš. Od teh so v Centi sami postavili 17 montažnih hiš, ostale pa so porazdelili med druge vasi. Tudi v tej občini ne gre ob rok popraviljanje hiš, ki jih je potres poškodoval.

V mešanih občinah, kot so Tavorjana, Fojda, Ahten in Neme živijo Slovenci pretežno v gorskih krajih, Furlani pa na nižjem gričevnatem svetu, kjer je bila rušilna moč potresa znatno manjša. Hudo prizadete so bile slovenske vasi Čenebova, Podcerkev in Podklap v občini Fojda, Vizion in Tamar v občini Neme, Subid in Kančeljer v občini Ahten ter Mažerole v občini Tavorjana. Se najboljše je položaj v Subidu in Kančeljerju, kjer bo švicarska vlada zgradila skupno 5 velikih montažnih hiš, ki bodo lahko sprejele po 12 družin vsaka. Obenem pa so Subidčani trdno odločeni, da obnovijo svojo vas, kot so jo že pred 30 leti, ko jo je do tal požgala nacistična drža.

Precejšnja je bila škoda tudi v slovenskih občinah Podbonese in Špetter v Nadiški dolini. Doslej so porušili najbolj hudo poškodovana poslopja, vendar pravega obnovitvenega dela ni opaziti. Tudi šolska poslopja so precej poškodovana, vendar vse kaže, da se pristojni organi še niso spoprijeli s tem vprašanjem in da v začetku oktobra, ko se bo znova začel pouk, šole ne bodo nared. Kot tudi v drugih slovenskih mešanih občinah v Nadiški dolini je v Podbonescu in Špetru le malo aktivnih ljudi, ki bi lahko samo poprijeli za delo, ker je katastrofalni potres še pospešil emigracijo.

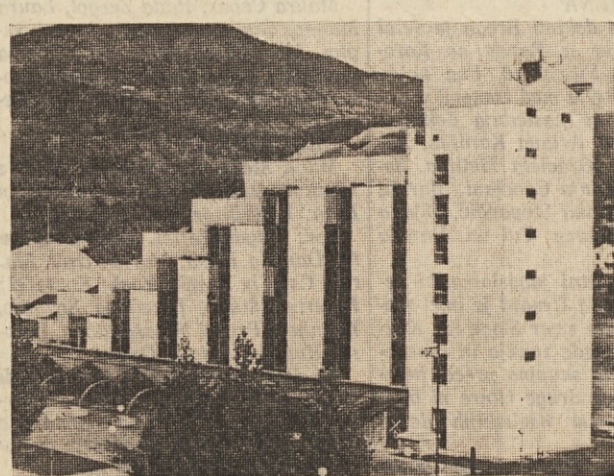
Sedanja polozaj je kot rečeno porazen in časa, da bi preskrbeli prizadetemu prebivalstvu varno stredo, ni več veliko. Če v prvih dneh oktobra prisne v Furlaniji zlasti pa v bolj goratih predelih, oster mraz in življenje v šotoriščih ne bo več mogoče. Edina zasilna rešitev so zaenkrat montažne hiše, poudariti pa gre, da to vsekakor ne more biti dokončna rešitev vprašanja. Ze prevekrat je prebivalstvo Beneške Slovenije in Furlanije dobilo kot edino pomoč potni list, da je lahko šlo na delo v tujino. Tokrat se kaj takega ne sme ponoviti in vse breme za obnovo prizadete področja ne sme pasti na ramena prebivalstva.

A. REJEC

Z zvonnika na Bili odstranjujejo opeko.

OBIŠČITE HOTELSKO - REKREACIJSKI IN ZABAVIŠČNI CENTER

Cene za vsak žep!

Obiščite hotel »ARGONAVTI« in prepričajte se!

ARGONAVTI
V
NOVI
GORICI

Objekt, ki se razteza na površini preko 20.000 kv. metrov, je vreden ogleda že zaradi svojevrstne lege in drzne arhitekture.